

**Інформація
про наукову та науково-технічну діяльність
Маріупольського державного університету
за 2020 рік**

I. Узагальнена інформація щодо наукової та науково-технічної діяльності вищого навчального закладу або наукової установи (не більше двох сторінок) (коротке відображення найбільш актуальних подій, найвагоміших результатів, статистичні дані із діяльності установи у 202 році тощо):

а) коротка довідка про вищий навчальний заклад або наукову установу (до 7 рядків);

МДУ – класичний університет, що здійснює підготовку здобувачів вищої освіти за ступенями бакалавра, магістра, освітньо-науковим рівнем доктора філософії, науковим рівнем доктора наук. В університеті **41** освітньо-професійною програмою (30 спеціальностями) на першому (бакалаврському) рівні, за **33** освітньо-професійними програмами (22 спеціальностями) на другому (магістерському) рівні та за **6** спеціальностями підготовки докторів філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти і **3** науковими спеціальностями аспірантури (Переліку 2011р.) за денною і заочною формами, **2** спеціальностями докторантури навчається **3269** здобувачів вищої освіти (станом на 31.12.2020 р.). МДУ має **5** факультетів; **21** спеціалізовану кафедру, розвинуту інфраструктуру навчальних, наукових, науково-культурних підрозділів, яка спроможна забезпечити виконання освітніх завдань шляхом створення умов для підготовки здобувачів вищої освіти, фахівців, що забезпечать потребу суспільства у висококваліфікованих кадрах з урахуванням перспектив розвитку суспільства, науки, технологій, культури і мистецтва.

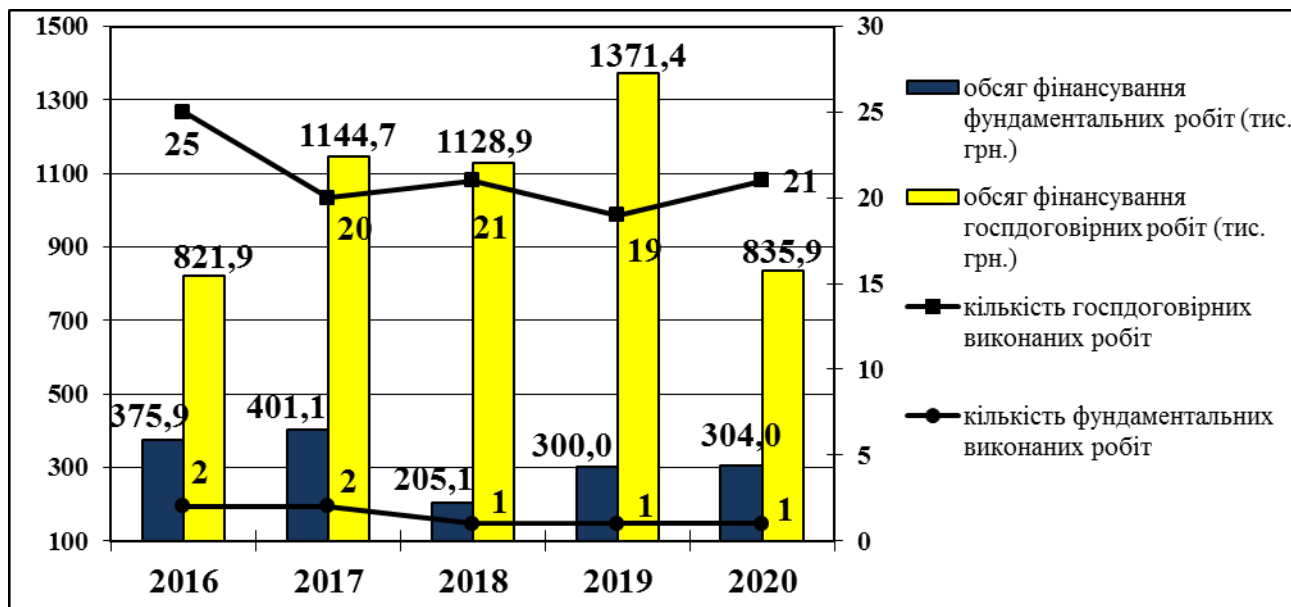
б) науково-педагогічні кадри (стисла аналітична довідка за останні чотири роки (можна у вигляді таблиці));

На початок 2021 року в Університеті працює 185 працівників, які мають нагороди та відзнаки державного, відомчого, обласного, міського, університетського та інших рівнів, серед них 139 науково-педагогічних працівників мають відзнаки: «Заслужений працівник освіти» мають 7 особи, «Заслужений працівник промисловості» – 1 особа; «Заслужений юрист України» – 1 особа; «Заслужений діяч науки та техніки України» – 1 особа, «Заслужений працівник культури України» – 1 особа, «Заслужений журналіст України» – 1 особа. Також серед працівників університету є особи, відзначені високими державними медалями та орденами: повний кавалер ордену «За заслуги» – 1 особа, орден князя Ярослава Мудрого 5, 4 ступеню – 1 особа; орден «За заслуги» II ступеня – 1 особа, орден княгині Ольги III ступеня – 1 особа. Заохочувальними відзнаками високого рівня нагороджено 12 осіб: Почесною грамотою Верховної Ради України – 5 осіб, Грамотою Президії Верховної Ради УРСР – 1 особа, Почесною грамотою Кабінету Міністрів України – 4 особи, Подякою Прем'єр-міністра України – 2 особи. Відомчими нагородами відзначено: Нагрудні знаки «За наукові та освітні досягнення» – 3 особи, медаллю «Іван Франко» - 1 особа, Золотими медалями НАПН України «К.Д.Ушинського» – 4 особи, «Григорій Сковорода» - 2 особи, нагрудний знак «Петро Могила» – 3 особи, «Софія Русова» – 1 особа, «Відмінник освіти» – 17 осіб (з яких 1 особа – двічі) тощо.

Рік	Всього науково-педагогічних працівників	У тому числі	
		докторів наук	кандидатів наук
2017	255	37	136
2018	252	40	130
2019	232	39	127
2020	246	40	139

в) кількість виконаних робіт та обсяги їх фінансування за останні чотири роки:

Категорії робіт	2017		2018		2019		2020	
	к-сть од.	тис.грн.	к-сть од.	тис.грн.	к-сть од.	тис.грн.	к-сть од.	тис.грн.
Фундаментальні	2	401,1	1	205,1	1	300,0	1	304,0
Прикладні	-	-	-	-	-	-	-	-
Госпдоговірні	20	1144,7	21	1128,9	19	1371,4	22	835,9

г) кількість відкритих у звітному році спеціалізованих вчених рад по захисту кандидатських та докторських дисертацій, кількість захищених дисертацій:

Протягом 2020 року в університеті продовжували роботу **3** спеціалізовані вчені ради з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук:

К 12.093.03 за спеціальністю 08.00.02 – Світове господарство і міжнародні економічні відносини;

К 12.093.02 за спеціальністю 23.00.02 – Політичні інститути та процеси;

К 12.093.04 за спеціальністю 07.00.01 – Історія України;

Протягом 2020 року у спеціалізованих вчених радах МДУ відбувся захист **5** кандидатських дисертацій, з них **4** дисертації захищено викладачами з інших закладів вищої освіти, **1** дисертація – аспірантом МДУ.

Всього за рік викладачами, аспірантами та докторантами МДУ захищено **9** дисертацій, з них **1** – докторська.

II. Результати наукової та науково-технічної діяльності за науковими напрямками, перелік яких додається (додаток до інформації про наукову та науково-технічну діяльність)

а) важливі результати **за усіма закінченими** у 2020 році дослідженнями і розробками, які виконувались **за рахунок коштів державного бюджету** (якщо таких не виконувалось, то зазначити наукові результати науково-дослідних робіт, які виконувались за кошти з інших джерел) (зазначити назву роботи, наукового керівника, фактичний обсяг фінансування за повний період, зокрема на 2020 рік; коротко описати одержаний науковий результат, його новизну, науковий рівень, значимість та практичне застосування)

Назва роботи: «Теоретико-методологічне забезпечення та розробка інструментарію модернізаційної моделі регіонального розвитку в нових територіально-просторових умовах»

Науковий керівник: Булатова О.В., доктор економічних наук, професор

Фактичний обсяг фінансування: ініціативна тема (фундаментальне дослідження, виконання роботи здійснюється за рахунок власних коштів).

Сума додатково залучених коштів: 56 515 грн (надання наукових послуг)

Одержаний науковий результат, його новизна, науковий рівень, значимість та практичне застосування: Визначено теоретичні основи дослідження міжнародної економічної безпеки, охарактеризовано окремі складові економічної безпеки в сучасних умовах глобального середовища, виявлено особливості ресурсного забезпечення сталого розвитку, оцінено новітні тенденції у формуванні та забезпеченні економічної безпеки України в нових територіально-просторових умовах. Визначено специфічні завдання, що стоять перед регіональними органами управління: ліквідація диспропорцій у розвитку регіонів на основі створення міжрегіональних кластерів (що можуть бути сформовані не тільки на основі територіальної близькості, зі зміною векторів співпраці регіонів), системне управління раціональним використанням ресурсів (природних, фінансових, інвестиційних, людських), оцінка та використання потенціалу розвитку конкретних регіонів, інституалізація міжрегіональних відносин, удосконалення системи моніторингу регіонального розвитку та регіональної політики. Здійснено аналіз економічних показників розвитку Донецької області та міста Маріуполя у 2013-2018 рр., оцінено стан підприємницького середовища міста; на прикладі міста Маріуполя узагальнено загрози економічної безпеки, з якими стикаються східні території України, що знаходяться безпосередньо в зоні воєнного конфлікту. Систематизовано, охарактеризовано та оцінено основні ризики, що загрожують економічній безпеці міста, серед яких виділено: 1) монопрофільність структури економіки міста, залежність міста від важкої промисловості; 2) транспортно-логістичні проблеми; 3) екологічні проблеми, надмірне техногенне навантаження, проблеми з водопостачанням, утилізацією промислових і побутових відходів; 4) неефективне використання інфраструктурного, туристичного та інноваційного потенціалу; 5) проблеми безпеки життя населення та відновлення миру. У контексті виявлених загроз безпеки в мовах нестабільного зовнішнього середовища, запропоновано напрями розвитку соціально-економічного потенціалу міста. шляхом обґрунтування та включення до переліку об'єктів спостереження, крім традиційних показників соціально-економічного розвитку та ресурсного забезпечення розвитку регіонів, додаткових показників; відповідність регіональної політики до політик регіонів-партнерів.

Практична значимість: Розроблені науково-практичні рекомендації щодо формування та впровадження модернізаційної моделі регіонального розвитку в умовах територіально-просторових зрушень можуть бути покладені в основу: регіональних програм соціально-економічного розвитку, стратегії міжрегіонального та транскордонного співробітництва України, які будуть розроблені з урахуванням європейських принципів регіональної політики та стандартів регіонального розвитку, що сприятиме підвищенню рівня використання економічного потенціалу територій та відповідно створюватиме умови для загального підвищення соціальних стандартів, якості життя та бізнес-середовища, матиме вплив на формування високого рівня економічної безпеки регіонів та країни в умовах сталого розвитку.

Результати дослідження: 1 монографія, 2 навчальні посібники, 2 методичні розробки, 24 наукові статті (з них 20 – опубліковано у виданнях, що входять до переліку наукових фахових видань України і наукометричних баз даних, 3 – у зарубіжних виданнях, 1 – у виданнях, що включено до наукометричної бази даних Web of Science), **результати дослідження за 2020 р.:** опубліковано 1 монографію, 5 наукових статей (з них: 3 – у виданнях, що включені до переліку наукових фахових видань України та тих, що входять до міжнародних наукометричних баз даних (Index Copernicus), 1 – у зарубіжних виданнях, 1 – реферується у міжнародній наукометричній базі Scopus), 21 теза наукових доповідей.

Назва роботи: *«Проблеми та перспективи розвитку національної правової системи України в умовах європейської міждержавної інтеграції».*

Науковий керівник: Годованик Є.В., кандидат юридичних наук, доцент

Фактичний обсяг фінансування: за повний період – **5 000 грн.**, зокрема на 2020 рік – **1 000 грн.** (фундаментальне дослідження, виконання роботи здійснюється за рахунок власних коштів, четвертий етап: січень 2020 – грудень 2020).

Сума додатково залучених коштів – 18 215 грн (надання наукових послуг)

Одержаний науковий результат, його новизна, науковий рівень, значимість та практичне застосування: До наукового обігу уведено нові теоретико-правові категорії, пов'язані з сучасними процесами європейської міждержавної інтеграції. Надано комплексну оцінку якісним та кількісним параметрам впливу правової глобалізації на сучасний розвиток національної правової системи України. Розроблено теоретико-методологічний інструментарій імплементації європейських правових стандартів до базових галузей національного права України, зокрема до кримінального, адміністративного, конституційного права. Визначено іманентну (внутрішню) сутність конституційної модернізації системи права, що знаходить у її функціях, до яких відносяться: функція інституціоналізації; концептуального оновлення системи права; понятійного забезпечення процесів перетворення держави та права; забезпечення переходу держави та права до якісно нового етапу свого існування; вирішення (зняття) суперечностей (конфліктів та криз) між потребами розвитку суспільства та можливостями, нормативно заданими в рамках конституції та конституційного законодавства.

Практична значимість Поглиблено теоретичні положення, розроблено методологічні підходи та практичні шляхи формування та вдосконалення правового механізму забезпечення європейських стандартів в умовах міждержавної інтеграції України. Дістали подальшого розвитку Пропозиції щодо вдосконалення нормативно-правового регулювання в сферах: забезпечення дотримання прав людини в Україні, вирішення проблем подолання бідності в Україні, створення механізмів запобігання комп'ютерної злочинності, забезпечення громадського контролю за діяльністю Національної поліції та запровадження стратегії Community Policing – «Партнерство заради спокою» в її діяльність, запобігання корупції в органах державної влади та місцевого самоврядування, запровадження Європейських підходів до процесу децентралізації та вирішення організаційно-правових проблем функціонування об'єднаних територіальних громад в Україні.

Результати дослідження: **3** монографії, **10** розділів у колективних монографіях, **1** підручник, **21** навчальний посібник, **90** методичних рекомендацій, **90** наукових статей (з них **65** у виданнях, що включені до Переліку наукових фахових видань України і входять до наукометричних баз даних, **20** - у виданнях, що включені до наукометричних баз Scopus та Web of Science, **21** – у зарубіжних виданнях), **150** тез наукових доповідей, захист **1** докторської дисертації та **3** кандидатських дисертацій., у т.ч. **результати дослідження за 2020 р.:** **1** монографія, **4** розділи у колективних монографіях, **3** навчальних посібники, **45** методичних рекомендацій, **19** наукових статей (з них **11** у виданнях, що включені до Переліку наукових фахових видань України і входять до наукометричних баз даних, **7** - у виданнях, що включені до наукометричних баз Scopus та Web of Science, **8** – у зарубіжних виданнях), **43** тези наукових доповідей, захист **1** докторської дисертації та **1** кандидатської дисертації.

Назва роботи: *«Компаративний опис мов і літератур: лінгвокультурологічний аспект»*

Науковий керівник: Гусєва О.І., кандидат філологічних наук, доцент.

Фактичний обсяг фінансування: за повний період – **10 000 грн.**, зокрема на 2020 р. – **3 000 грн.** (фундаментальне дослідження, виконання роботи здійснюється за власні кошти, п'ятий етап: січень 2020 – грудень 2020).

Сума додатково залучених коштів – 3 200 грн. (надання наукових послуг)

Одержаний науковий результат, його новизна, науковий рівень, значимість та практичне застосування: Здійснено концептуальну оцінку інновацій в системі мови і мовній

практиці, на основі аналізу теоретичних поглядів провідних філологів на мову та літературу і методів сполучення художньої та наукової етимології на основі аналізу творів, наукових праць; розглянуто аспекти теорії та історії мови, пов'язані з континуальністю мовної системи, рухливістю між окремими її елементами, структурним ізоморфізмом слова і речення, які визначили історичну рухливість між словом і текстом та впливають на реконструкцію концептуальної та мовної моделі світу. Виявлена своєрідність відносин слово-поняття, слово-концепт, текст-дискурс, з'ясовані характерні особливості процесів варіювання з позицій як лінгвістики, так і з позицій соціо- та психолінгвістики; досліджено природу опозиції термін-слово та аргументовано теоретичні основи закономірності поновлення лінгвістичної термінології; проведено оцінку характеру функціонування та перспектив мовних інновацій, в тому числі інновацій авторського тексту (художнього, публіцистичного, медійного та інших); досліджено подібності й відмінності між літературно-художніми явищами в українській, російській, польській та інших літературах.

Практична значимість: Теоретичні та практичні результати дослідження впроваджено при викладанні блоку дисциплін фундаментальної та професійної підготовки, при проведенні занять теоретичної та практичної підготовки, у дисертаційних та магістерських роботах. Впроваджено новаторської методики лінгвістичного і літературознавчого аналізу на практичних та семінарських заняттях з дисциплін «Зарубіжна література», «Теорія літератури», «Практичний курс польської мови», «Порівняльна лінгвістика» тощо.

Результати дослідження: 1 монографія, 29 методичних рекомендацій, 63 наукові статті (з них 34 – у виданнях, що включені до переліку наукових фахових видань України, з них 29 – входять до міжнародних наукометричних баз даних (Index Copernicus), 17 – у зарубіжних виданнях, з них 3 - реферується у наукометричній базі даних Index Copernicus), 3 – реферується у наукометричній базі даних Scopus), у т.ч. **результати дослідження за 2020 р.:** опубліковано 1 монографію, 6 методичних рекомендацій, 25 наукових статей (з них: 13 – у виданнях, що включені до переліку наукових фахових видань України; 16 у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз даних: Index Copernicus - 15, з них 13 – включені до переліку наукових фахових видань України, 2 – у зарубіжних виданнях, і Scopus – 1, зарубіжне видання), 18 тез наукових доповідей.

Назва роботи: «Грецький лінгвокультурний простір»

Науковий керівник: Жарікова Ю.В., кандидат філологічних наук, доцент.

Фактичний обсяг фінансування: за повний період – 16 000 грн., зокрема на 2020 р. – 3 000 грн. (прикладне дослідження, виконання роботи здійснюється за власні кошти, п'ятий етап: січень 2020 – грудень 2020).

Сума додатково залучених коштів – 91 996 грн (надання наукових послуг)

Одержаний науковий результат, його новизна, науковий рівень, значимість та практичне застосування З'ясовано специфіку грецької мовної картини світу на всіх рівнях мовної системи, вивчено європейський досвід дослідження різних видів дискурсів (зокрема медіа- та рекламний дискурси). Систематизовано та узагальнено провідні сучасні теорії дослідження рекламного та медіадискурсу, встановлено їхню роль в оптимізації інноваційних процесів. Визначено лінгвокультурні виміри слова в сучасних дослідженнях у галузі елліністики. Складено класифікацію безеквівалентної та етноспецифічної лексики новогрецької мови, що є маркерами грецької етноментальності. Визначено особливості символізації навколишньої дійсності грецьким народом як головного фактору подальшого впливу на етнічні особливості світосприйняття, а також когнітивні особливості слів-символів у грецькому міфологічному дискурсі. Систематизовано наявні підходи до визначення терміна «концепт», описано та проаналізовано основні базові культурні концепти новогрецької мови (на прикладі масмедійного дискурсу):.

Практична значимість: Реалізовано сучасні методики дослідження мовного матеріалу у діахронії та синхронії. Зіставлено особливості функціонування лексичних одиниць новогрецької та української мов у художньому стилі. Результати дослідження

використовуються при укладанні посібників з таких дисциплін, як «Когнітивні аспекти лінгвістики», «Лінгвокультурологія», «Сціолінгвістика», «Прикладна лінгвістика», «Стилістика новогрецької мови», «Мовностилістичний аналіз тексту», при викладанні спецкурсів з актуальних питань новогрецької мови, міжкультурної комунікації у Маріупольському державному університеті. Результати дослідження можуть бути використані в закладах вищої освіти, де новогрецька мова вивчається та викладається як спеціальність або дисципліна, та науково-дослідних установах, які займаються елліністичними студіями та дослідженням мов національних меншин.

Результати дослідження: 2 монографії, 5 підручників, 8 навчальних посібників, 10 методичних розробок, 35 наукових статей (з них 21 – у виданнях, що включені до переліку наукових фахових видань України, і видань, що входять до наукометричних баз даних, 6 – у зарубіжних виданнях), 77 тез наукових доповідей, у т.ч. **результати дослідження за 2020 р.:** опубліковано 4 підручники, 1 методичну розробку, 5 наукових статей (з них 3 - у виданнях, що включені до переліку наукових фахових видань України і входять до наукометричних баз даних, 2 – у зарубіжних виданнях), 10 тез наукових доповідей.

Назва роботи: «Мовні одиниці різних рівнів сучасних германських, романських, слов'янських та новогрецької мов: когнітивний, комунікативний, порівняльний аспекти»

Науковий керівник: Шепітько С.В., кандидат філологічних наук, доцент.

Фактичний обсяг фінансування: за повний період – безоплатне виконання, зокрема на 2020 р. – безоплатне виконання (прикладне дослідження, виконання роботи здійснюється безоплатно, четвертий етап: січень 2020 – грудень 2020).

Сума додатково залучених коштів –5 465 грн (надання наукових послуг)

Одержаний науковий результат, його новизна, науковий рівень, значимість та практичне застосування: Здійснено комплексне дослідження різних типів сучасного дискурсу англійською, німецькою, італійською, українською, російською та новогрецькою мовами в лінгвокультурологічному та мовностилістичному аспекті, набули подальшого розвитку когнітивні та комунікативні студії, розвинуто категоріально-поняттєвий апарат та поглиблено методологічні засади порівняльних досліджень. Розроблено методичні підходи щодо теорії перекладу порівнювальних мов. Встановлено ізоморфізм та аломорфізм одиниць різних рівнів порівнювальних мов. Здійснено аналіз технік досягнення перекладацької еквівалентності та певних прийомів відтворення значень. Визначено когнітивні, психологічні, культурні та соціальні чинники, які впливають на відбір мовних засобів досліджуваних мов. Розроблено комплексну методичку зіставлення етапів когнітивно-граматичного конструювання прийменникової каузативності/каузальності в англійській, новогрецькій та українській мовах. Представлено інваріантно-варіантні моделі прийменникового конструювання каузативних ситуацій в англійській, новогрецькій та українській мовах. Здійснено граматичне прийменникове конструювання фрагмента ФСП каузальності в англійській, новогрецькій та українській мовах шляхом виявлення ядерно-периферійної його організації. Виявлено загальні закономірності у когнітивно-граматичному конструюванні прийменникової каузативності/каузальності, а також відмінності, пов'язані з національно-культурним сприйняттям ситуацій причин та їх наслідків кожним із етносів і з граматичною будовою англійської, новогрецької та української мов.

Практична значимість: Теоретичні доробки використано у навчальних курсах з теоретичної граматики, іноземної мови І та практики перекладу, методології та організації науково-дослідної роботи студентів МДУ, Донецького державного університету управління, Приазовського державного технічного університету.

Результати дослідження: 2 монографії, 2 розділи у монографіях, 12 навчальних посібників, 6 методичних розробок, 35 наукових статей (з них 29 – у виданнях, що включені до переліку наукових фахових видань України і входять до наукометричних баз даних, у т ч 2– у виданнях, що включені до наукометричної бази даних Web of Science; 4 – у зарубіжних виданнях, з них 2 - виданнях, що реферуються у наукометричній базі даних Scopus), 1

свідоцтво про реєстрацію авторського права, 1 захист кандидатської дисертації, 146 тез наукових доповідей., у т.ч. **результати дослідження за 2020 р.:** опубліковано 1 монографію, 1 розділ у монографії, 5 навчальних посібників, 1 методичну рекомендацію, 4 наукових статті (з них 3 – у виданнях, що включені до переліку наукових фахових видань України і входять до наукометричних баз даних, 1 – у іноземному виданні, що реферується у міжнародній наукометричній базі даних Scopus), 22 тези наукових доповідей.

б) важливі результати, отримані під час виконання **перехідних** науково-дослідних робіт (зазначити назву роботи, наукового керівника, обсяг фінансування за повний період, зокрема на 2020 рік; коротко описати одержаний науковий результат, його новизну, науковий рівень, значимість та практичне застосування)

Назва роботи: «Повернення та переосвоєння тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях: сучасний стан та перспективи»

Науковий керівник: Балабанов К.В., доктор політичних наук, професор

Фактичний обсяг фінансування за 2020 рік: 304 тис. грн. (фундаментальне дослідження, виконання роботи здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, другий етап: січень 2020 – грудень 2020).

Одержаний науковий результат, його новизна, науковий рівень, значимість та практичне застосування: Сформульовано та введено до обігу концепт «сірої війни», який ґрунтується на екстраполяції подій реальної «сірої зони» на створення уявної та опробування даної тактики РФ у війні на Сході України задля використання у стратегії «сірої війни» у глобальних вимірах. Визначено та класифіковано нові ризики для суверенітету та територіальної цілісності України. Розвинуто концепцію «політики заморожених конфліктів», яку здійснює РФ задля дестабілізації суверенних держав пострадянського транзиту, зокрема України.

Практична значимість: Визначено роль окремих чинників, що впливають на суспільно-політичні настрої населення окупованих територій, та предметне поле для пріоритетного переосвоєння шляхом розробки та проведення опитувань та інтерв'ю. Складено аналітичну довідку з додатками методологічного та методичного характеру. Складено аналітичну довідку «Освітня міграція випускників середніх навчальних закладів Маріуполя» з додатками методологічного та методичного характеру, результати якої направлено у Департамент освіти Маріупольської міської ради, відділ профорієнтації Маріупольського міського центру зайнятості, керівникам освітніх округів м. Маріуполя, освітніх центрів «Донбас-Україна» та громадських організацій.

Результати дослідження: 7 методичних розробок, 13 наукових статей (з них 10 – у виданнях, що входять до переліку наукових фахових видань України і наукометричних баз даних, у т.ч. 1 – у виданні, що реферується міжнародною наукометричною базою даних Web of Science, 3 – у зарубіжних виданнях, що включені до наукометричної бази даних Scopus), 7 тез наукових доповідей; захист 1 дисертації на здобуття ступеня доктора філософії.

Назва роботи: «Розробка програмного та науково-методичного забезпечення для практичної підготовки здобувачів вищої освіти»

Науковий керівник: Шабельник Т.В., доктор економічних наук, доцент

Фактичний обсяг фінансування: за повний період – 3 000 грн., зокрема на 2020 р. – 1 000 грн. (прикладне дослідження, виконання роботи здійснюється за власні кошти, четвертий етап: січень 2020 – грудень 2020).

Сума додатково залучених коштів – 12 979 грн (надання наукових послуг)

Одержаний науковий результат, його новизна, науковий рівень, значимість та практичне застосування: Завершено роботу за госпдоговором у рамках I етапу «Розробка методичних вказівок з технологій управління базами даних у середовищі Microsoft Excel». Розвинуто категоріальний апарат методів та засобів ідентифікації вразливостей та загроз інформаційній безпеці на об'єктах інформаційної діяльності, методів та засобів забезпечення

відповідного рівня захищеності інформації, математичних методів та інформаційних технологій аналізу, моделювання, прогнозування, проектування та прийняття рішень стосовно складних систем різної природи (інформаційних, економічних, фінансових, соціальних, технічних, організаційних, екологічних тощо). Удосконалено зміст професійної підготовки бакалаврів спеціальностей 124 «Системний аналіз» та 125 «Кібербезпека» завдяки впровадженню комплексного методичного забезпечення циклу дисциплін професійної підготовки.

Практична значимість: Розроблено науково-методичне забезпечення для практичної підготовки здобувачів вищої освіти ОП 124 «Системний аналіз» для поглиблення навичок по організації і здійсненню виробничих та технологічних процесів, пов'язаних з експлуатацією комп'ютерних систем, у т.ч. підтримки прийняття рішень; оволодіння студентами сучасними методами ефективного застосування комп'ютерних технологій для вирішення задач підтримки прийняття рішень, вивчення практичних рішень в галузі системного аналізу; дослідження характеристик, виконуваних функцій, етапів розробки, тестування та впровадження використовуваних на підприємствах універсального та спеціалізованого апаратного та програмного забезпечення.

Розроблено науково-методичне забезпечення для практичної підготовки здобувачів вищої освіти ОП 125 «Кібербезпека» для поглиблення навичок з організації і здійснення процесів, пов'язаних з розробкою та експлуатацією технологій захисту інформації, у тому числі із навичок застосування сучасних підходів кібербезпеки; оволодіння студентами сучасними методами ефективного застосування технологій кібербезпеки для вирішення задач захисту інформації у кіберпросторі або у межах інформаційної системи; дослідження характеристик, виконуваних функцій, етапів розробки, тестування та впровадження використовуваних на підприємствах універсального та спеціалізованого апаратного та програмного забезпечення із захисту даних.

Результати дослідження: 1 розділ у колективній монографії, 5 навчальних посібників, 10 методичних рекомендацій, 3 наукові статті (з них: 2 – у виданнях, що включені до переліку наукових фахових видань України; 2 – у виданнях, що входять до наукометричних баз даних), 11 тез наукових доповідей, захищено 1 кандидатську дисертацію.

Назва роботи: «Теоретико-методичні засади професійної підготовки фахівців у галузі журналістики, реклами та PR у контексті компетентнісного підходу»

Науковий керівник: Іванова Т.В., доктор педагогічних наук, професор

Фактичний обсяг фінансування: (фундаментальне дослідження, виконання роботи здійснюється за рахунок власних коштів, період виконання 2018 – 2022 роки; другий етап: січень 2020– грудень 2021).

Сума додатково залучених коштів – 90 708,0 грн. (надання наукових послуг)

Одержаний науковий результат, його новизна, науковий рівень, значимість та практичне застосування: Розвинуто та поглиблено теоретико-методологічні підходи щодо фахової підготовки в галузі журналістики, реклами та PR для роботи в умовах сучасного інформаційно-комунікаційного простору. Проаналізовано програмне забезпечення спеціальності «Журналістика». Визначено особливості навчання медіаграмотності засобами цифрових онлайн-інструментів. Вивчено вітчизняний та зарубіжний досвід апробації програм підготовки журналістів та фахівців із реклами та PR із залученням компетентнісного підходу, зокрема Англії, Польщі, Швеції.

Практична значимість: основні результати наукового дослідження впроваджені в навчальний процес для підготовки конкурентоспроможних фахівців у галузі журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю. Оновлено програми, силабуси, дискриптори навчальних дисциплін ОПП «Журналістика та соціальна комунікація» для ОС «Бакалавр» та «Медіакомунікації та зв'язки з громадськістю» для ОС «Магістр»

Результати дослідження: 4 монографії, 6 методичних розробок, 16 методичних рекомендацій, 16 наукових статей (з них 6 – у зарубіжних виданнях, 3 – виданнях, що включено до Переліку фахових видань України), 11 тез наукових доповідей, участь у 1 грантовому

проекті (проект європейської програми Еразмус+ «Журналістська освіта задля демократії в Україні: розробка стандартів, доброчесність та професіоналізм»).

Назва роботи: «Зміст філологічної освіти в системі професійної підготовки вчителів англійської мови та філологів»

Науковий керівник: Федорова Ю.Г., кандидат філологічних наук, доцент.

Фактичний обсяг фінансування: за повний період – безоплатне виконання, зокрема на 2020 р. – безоплатне виконання (*другий етап: січень 2020 – грудень 2020*).

Сума додатково залучених коштів – 9 373 грн. (*надання наукових послуг*)

Одержаний науковий результат, його новизна, науковий рівень, значимість та практичне застосування: Обґрунтовано структуру змісту філологічної освіти у професійній підготовці вчителів англійської мови та філологів. Схарактеризовано організаційно-педагогічні умови використання технологій дистанційного навчання для формування інформаційно-освітнього середовища. Розроблено універсальну модель формування змісту філологічної освіти при підготовці майбутнього фахівця англійської мови, в основу якої покладено взаємозв'язок цільового, змістового і мотиваційного компонентів, що охоплюють необхідну суму знань, умінь і навичок і проявляються у професійній діяльності.

Практична значимість: Розроблено науково-методичний супровід підготовки магістрів за освітньо-професійною програмою у закладах вищої освіти (для спеціальностей 014.02 «Середня освіта. Мова і література (англійська)» та 035 Філологія. Мова і література (англійська))

Результати дослідження: 2 монографії, 1 підручник, 3 навчальні посібники, 14 наукових статей (з них 2 – у виданнях, що включені до Переліку наукових фахових видань України та 5 – у виданнях, що включені до міжнародних наукометричних баз даних, 3 – у зарубіжних виданнях, з яких 1 – у виданні, що включено до наукометричної бази даних Web of Science), 18 тез наукових доповідей.

Назва роботи: «Актуальні проблеми історії України. Сучасне бачення»

Науковий керівник: Романцов В.М., доктор історичних наук, професор

Фактичний обсяг фінансування: за повний період – безоплатне виконання, зокрема на 2020 р. – безоплатне виконання (*третій етап: січень 2020 – грудень 2020*).

Сума додатково залучених коштів – 103 152 грн., з них 98 299 грн. – археологічні роботи (*інше - надання наукових послуг*)

Одержаний науковий результат, його новизна, науковий рівень, значимість та практичне застосування: Розширено наукові розробки у галузі історії Українського Приазов'я, здійснено аналіз провідних тенденцій розвитку історії Українського Приазов'я. Досліджено поселення зрубної культури у Північно-Східному Приазов'ї. Розглянуто особливості матеріальної культури та питання культурно-хронологічної періодизації пам'яток зрубної культури Північного Приазов'я. Здійснено аналіз археологічної спадщини м.Маріуполя, схарактеризовано сучасний стан та перспективи збереження археологічних об'єктів, запропоновано режим використання території зони охорони археологічного культурного шару.

Практична значимість: Основні результати наукового дослідження впроваджені в навчальний процес Маріупольського державного університету для підготовки фахівців у галузі історії та археології (навчальні курси «Історія України», «Історія України. Сучасне бачення», «Актуальні проблеми української історіографії», «Міське самоврядування Маріуполя (1790-1917 рр.)», «Соціально-економічний розвиток в Приазов'ї у ХІХ – на початку ХХ ст.», «Маріупольський повіт на шляхах суспільної модернізації»)

Результати дослідження: 1 розділ монографії, 2 навчальні посібники, 7 методичних розробок, 11 наукових статей (з них 8 – у виданнях, що включені до переліку наукових фахових видань України та міжнародних наукометричних баз даних, 3 – у зарубіжних виданнях, з них 1 – у виданні, що включено до наукометричної бази даних Web of Science), 24 тези наукових доповідей.

Назва роботи: *«Трансформація політичних систем країн світу в умовах глобалізації»*

Науковий керівник: Балабанов К.В., доктор політичних наук, професор

Фактичний обсяг фінансування за повний період – 23 тис.грн., зокрема за 2020 рік: 8 тис. грн. (фундаментальне дослідження, виконання роботи здійснюється за рахунок власних і залучених коштів, другий етап: січень 2020 – грудень 2020).

Сума додатково залучених коштів: 2 900 грн (надання наукових послуг)

Одержаний науковий результат, його новизна, науковий рівень, значимість та практичне застосування: Висвітлено проблеми трансформації політичних систем країн світу в умовах глобалізації, проаналізовано внутрішні та зовнішні фактори трансформацій; на прикладі дослідження партійних систем окремих країн світу показано можливий процес змін як досвід для України; досліджено історичну пам'ять як приклад впливу та політичні трансформації в країні.

Практична значимість: На основі дослідження партійних систем окремих країн світу, використання міжнародного досвіду трансформації політичних систем, можна розробити механізми оптимізації політичної системи України в умовах глобалізації, а відповідно до цього ідентифікувати її потенціал впливу на розвиток глобального світу шляхом збереження власної національної ідентичності. Результати дослідження впроваджені в навчальний процес МДУ.

Результати дослідження: **1** колективна монографія, **2** навчальних посібники, **16** наукових статей (з них **6**, що включені до Переліку фахових видань України, **3** – у виданнях, що включені до наукометричних баз Scopus / Web of Science; **7** - у зарубіжних виданнях), **32** тези наукових доповідей.

Назва роботи: *«Здоров'язбережувальні та рекреаційно-оздоровчі технології в галузі фізичної культури та спорту»*

Науковий керівник: Осіпцов А.В., доктор педагогічних наук, професор

Фактичний обсяг фінансування: за повний період – **5 000 грн.**, зокрема на 2020 рік – **1 000 грн.** (фундаментальне дослідження, виконання роботи здійснюється за рахунок власних коштів, період виконання 2018 – 2022 роки, третій етап: січень 2020 – грудень 2020).

Сума додатково залучених коштів: 14 853 грн.

Одержаний науковий результат, його новизна, науковий рівень, значимість та практичне застосування: Здійснено моніторинг організаційно-методичних умови розвитку здоров'язбережувальних та рекреаційно-оздоровчих технологій, розроблено концептуальні засади формування здоров'язбережувальних та рекреаційно-оздоровчих технологій, оновлено комплекс навчально-методичного забезпечення викладання дисциплін фахової підготовки на основі розроблених авторських технологій.

Практична значимість: Отримані результати дослідження впроваджені в навчальний процес Маріупольського державного університету, Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди та Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради для підготовки фахівців у галузі фізичної культури та спорту.

Результати дослідження: **16** наукових статей (з них **11** – у виданнях, що включені до Переліку фахових видань України та наукометричних баз даних, **3** - у зарубіжних виданнях, що включені до наукометричної бази даних Web of Science;); **5** тез наукових доповідей.

Назва теми: *«Культурологія в системі соціально-гуманітарного знання»*

Науковий керівник: Сабадаш Ю.С., доктор культурології, професор.

Фактичний обсяг фінансування: повний період 2019 – 2022 роки, безоплатне виконання, (фундаментальне дослідження, виконання роботи здійснюється безоплатно, другий етап: січень 2020 – грудень 2020).

Сума додатково залучених коштів: 14 033 грн. (надання наукових послуг)

Одержаний науковий результат, його новизна, науковий рівень, значимість та практичне застосування. Розвинуто та поглиблено теоретико-методологічні підходи до ролі культурології в системі соціально-гуманітарного знання в цілому та, зокрема, досліджено роль теоретико-методологічної спадщини маловідомих постатей в українській культурі. Простежено основні етапи та особливості становлення української культурології, визначено перспективні напрямки її розвитку. Поєднано комплекс знань про історичні етапи та прикладні форми культурного розвитку українського народу. Доведено визначальну роль особистості в культурі, проаналізовано життя та творчість видатних представників української культури (на прикладі культурно-освітньої діяльності Д. Овсянико-Куликовського). Окреслено особливості викладання культурологічних дисциплін студентам спеціальності 034 «Культурологія».

Практична значимість: Вдосконалено навчальні програми з курсів «Культурологія», «Історія світової культури», «Історія української культури», «Історія мистецтв» тощо. Впроваджено в навчальний процес «Історія української культури: курс лекцій для культурологів», а також матеріали хрестоматії «Історія української культури (від стародавніх часів до ХІХ століття): Ілюстрована хрестоматія» (за загал. ред. проф. Ю. С. Сабадаш) викладачами та студентами різних спеціальностей ЗВО (Національна академія керівних кадрів культури та мистецтва Кафедра івент-менеджменту та індустрії дозвілля. Акт впровадження від 10.02.2020 р.; Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна Кафедра державно-правових дисциплін. Акт впровадження 26.08.2020 р.).

Результати дослідження: 1 монографія (колективна), 2 навчальні посібники, 12 наукових статей (з них 7 – вітчизняних виданнях, включених до наукометричних баз даних, з яких 2 – включено до переліку фахових видань України, 5 у іноземних виданнях, у т.ч. 1 – у виданні, що включено до наукометричної бази даних Scopus), 15 тез наукових доповідей.

Назва теми: «Фахова підготовка в галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи в умовах реалізації стратегії сталого розвитку українського суспільства»

Науковий керівник: Янковський С.В., кандидат філософських наук, доцент.

Фактичний обсяг фінансування: повний період 2019 –2022 роки, безоплатне виконання, (фундаментальне дослідження, виконання роботи здійснюється безоплатно, другий етап: січень 2020 – грудень 2020).

Сума додатково залучених коштів: 5 450 грн. (надання наукових послуг)

Одержаний науковий результат, його новизна, науковий рівень, значимість та практичне застосування. На підставі моніторингу фахової підготовки із інформаційної, бібліотечної та архівної справи у галузі 02 культура та мистецтво обґрунтовано висновок, що підвищення якості фахової підготовки в галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи зумовлюється інноваційною складовою програми освітньо-професійної підготовки. Окреслено напрямки поглиблення теоретичних положень і методологічних підходів щодо підготовки фахівців в галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи, напрямки удосконалення навичок самостійного пошуку і обробки інформації в освітніх компонентах професійної підготовки в галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи. Сформульовано і впроваджено пропозиції щодо оновлення освітньо-професійної програми з підготовки фахівців за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».

Практична значимість: За результатами дослідження оновлено освітньо-професійну програму з підготовки фахівців за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», розроблені і впроваджені програми підвищення кваліфікації для державних службовців при Центрі підвищення кваліфікації та післядипломної освіти МДУ; розроблено проекти бібліометричного дослідження прагматичного аспекту комунікацій, планування культурно-масових інноваційних заходів в бібліотеках, соціальний (грантовий) проєкт «Ви далеко, але ми разом» (спільно з Науково-технічною бібліотекою ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет», Донецькою обласною бібліотекою для дітей); проведено 3 онлайн лекції із міжнародною участю. Вдосконалено навчальні програми з дисциплін професійної підготовки студентів; організації науково-дослідної роботи викладачів і студентів.

Результати дослідження: 1 навчальний посібник, 8 наукових статей (з них 5 – у виданнях, що включені до Переліку фахових видань України і наукометричних баз даних, з яких 1 – у виданні, що включено до наукометричної бази даних Scopus; 1 – у зарубіжному виданні), 11 тез наукових доповідей.

Назва теми: «Актуальні проблеми українського літературознавства, лінгвістики та лінгводидактики»

Науковий керівник: Мельничук І.В., кандидат філологічних наук, доцент.

Фактичний обсяг фінансування: за повний період 2019 – 2023 роки – 5 000 грн., зокрема на 2020 рік – 1 000 грн. (фундаментальне дослідження, виконання роботи здійснюється за рахунок власних і залучених коштів, другий етап: січень 2020 – грудень 2020).

Сума додатково залучених коштів: 1 533 грн. (надання наукових послуг)

Одержаний науковий результат, його новизна, науковий рівень, значимість та практичне застосування. Досліджено специфіку використання інтерактивних технологій навчання у закладах середньої та вищої освіти; питання функціонування оцінних антропономів у новітньому українському художньому мовленні з увагою до специфіки їх семантичної структури та функційно-стилістичного навантаження, функціонування новожитніх східностепових говірок у населених пунктах південної Донеччини; питання використання образів-архетипів з метою моделювання морально-етичних національних феноменів, функціонування у національному художньому просторі готичного та неоготичного дискурсів; модерні елементи у художній структурі творів драматичного роду.

Практична значимість: Результати дослідження впроваджені у навчальний процес підготовки фахівців МДУ спеціальності «035 Філологія. Українська мова та література», «014 Середня освіта. Українська мова та література»; вдосконалено навчальні програми з дисциплін професійної підготовки студентів; активізовано науково-дослідну роботу, продовжено співробітництво із закладами середньої та вищої освіти Маріуполя, Донецького регіону, України (застосування удосконалених програм підготовки, перепідготовки вдосконалення володіння українською мовою для громадян різних вікових та професійних категорій: абітурієнти, вчителі, державні службовці, представники місцевого самоврядування, працівники правоохоронних органів).

Результати дослідження: 1 монографія, 23 наукові статті (з них 9 – у виданнях, що включені до Переліку фахових видань України і міжнародних наукометричних баз даних, 14 – у зарубіжних виданнях, у т.ч. 2 – у виданнях, що належать до міжнародної наукометричної бази даних Web of Science), 18 тез наукових доповідей.

Назва теми: «Лексико-граматичні одиниці різноструктурних мов: зародження, функціонування та реалізація у мові та мовленні»

Науковий керівник: Гутнікова А.В., кандидат філологічних наук, доцент.

Фактичний обсяг фінансування: повний період 2019 – 2023 роки – 8 000 грн., зокрема на 2020 рік – 2 000 грн. (фундаментальне дослідження, виконання роботи здійснюється за рахунок власних і залучених коштів, другий етап: січень 2020 – грудень 2020).

Сума додатково залучених коштів: 104 225 грн. (надання наукових послуг)

Одержаний науковий результат, його новизна, науковий рівень, значимість та практичне застосування. Поглиблено теоретико-методологічні підходи до вивчення питання семантичної структури мовних одиниць, сучасних напрямків лінгводидактики, встановлення взаємозв'язку між спорідненими мовами та їх еволюції. Розробка теорії ретрогностики – накопичення матеріалу про етапи історичного розвитку та процедури реконструкції мовних станів, які здійснюються шляхом встановлення відповідностей на усіх рівнях мови; забезпечення та підвищення ефективності мовознавчої та перекладацької діяльності, а також відповідні теоретичні дослідження на базі порівняльно-генеалогічних, контрастивно-типологічних, квантитативних, лінгвокраїнознавчих та лінгвогеографічних методів та прийомів.

Обґрунтовано міждисциплінарність як принципово новий підхід до вивчення та опису мов і літератур.

Практична значимість: Поглиблені методологічні підходи та практичні шляхи дослідження механізмів динаміки мов, літератур, культур практично реалізовано у процесі викладання та розвитку методології філологічних дисциплін. Результати дослідження впроваджені у навчальний процес підготовки фахівців Маріупольського державного університету спеціальностей «014 Середня освіта. Мова і література (німецька)», «014 Середня освіта. Мова і література (французька)», «035 Філологія. Мова і література (німецька)», «035 Філологія. Мова і література (французька)» Вдосконалено навчальні програми з дисциплін професійної підготовки студентів; організації науково-дослідної роботи викладачів і студентів

Результати дослідження: 1 розділ колективної монографії, 3 навчальні посібники, 3 методичні розробки, 10 наукових статей (з них 4 – у виданнях, що включені до Переліку фахових видань України та міжнародних наукометричних баз даних, 3 – у зарубіжних виданнях, з них 2 – у виданнях, що індексуються у міжнародній наукометричній базі даних Scopus), 15 тез наукових доповідей.

Назва теми: «Психологічні аспекти проєктування власного майбутнього в умовах сучасності»

Науковий керівник: Стуліка О.Б., кандидат психологічних наук, доцент.

Фактичний обсяг фінансування: повний період 2020 – 2024 роки – 10 000 грн., зокрема на 2020 рік – 2 000 грн. (прикладне дослідження, , перший етап: січень 2020 – грудень 2021).

Сума додатково залучених коштів: 1 500 грн. (надання наукових послуг)

Одержаний науковий результат, його новизна, науковий рівень, значимість та практичне застосування. Схарактеризовано та розвинуто рівень визначеності категоріально-понятійного апарату дослідження щодо комплексного аналізу проблематики проєктування власного майбутнього особистістю; виокремлено і проаналізовано проблематику особливостей самореалізації особистості в ситуаціях соціальних змін. Досліджено психологічні особливості ціннісних орієнтацій військовослужбовців в контексті адаптації до умов мирного існування, здійснено теоретичний аналіз підходів щодо визначення феномену «соціально-психологічного проєктування», розкрито значення феномену переживання у життєдіяльності особистості.

Практична значимість: Результати дослідження впроваджені у навчальний процес підготовки фахівців Маріупольського державного університету спеціальності «053 Психологія. Практична психологія». Вдосконалено навчальні програми з дисциплін професійної підготовки студентів; організації науково-дослідної роботи викладачів і студентів.

Результати дослідження: 1 навчальний посібник, 7 методичних розробок, 6 наукових статей (з них 5 – у виданнях, що включені до Переліку фахових видань України, 1 – у зарубіжному виданні, що включено до наукометричної бази даних Scopus), 13 тез наукових доповідей, захист 1 кандидатської дисертації.

Назва теми: «Формування механізму забезпечення безпеки екосистем в умовах сталого розвитку»

Науковий керівник: Черніченко Г.О., доктор економічних наук, професор

Фактичний обсяг фінансування: повний період 2020 – 2024 роки – 10 000 грн., зокрема на 2020 рік – 2 000 грн. (прикладне дослідження, , перший етап: січень 2020 – грудень 2021).

Сума додатково залучених коштів: 49 750 грн. (надання наукових послуг)

Одержаний науковий результат, його новизна, науковий рівень, значимість та практичне застосування. Здійснено аналіз теоретичних підходів дослідження природних та антропогенних екосистем, опис стану екологічних проблем регіонів України, змін у техногенно навантажених регіонах. Вдосконалено категорійно-понятійний апарат щодо екологічної безпеки екосистем в умовах сталого розвитку.

Практична значимість: Результати дослідження впроваджені в практику викладання блоку дисциплін професійної підготовки спеціальності 101 «Екологія», застосовані під час

проведення занять практичної спрямованості, організації науково-дослідної роботи викладачів та здобувачів вищої освіти, при проходженні практики здобувачами вищої освіти.

Результати дослідження: 4 розділи колективної монографії, 2 наукові статті (1 у вітчизняному виданні, що включено до Переліку фахових видань України і реферується у наукометричній базі даних 1 – у зарубіжному виданні, що включено до наукометричної бази даних Web of Science), 28 тез наукових доповідей.

Назва теми: «Стратегія розвитку туристичного рекреаційного потенціалу Приазов'я»

Науковий керівник: Балабаниць А.В., доктор економічних наук, професор.

Фактичний обсяг фінансування: повний період 2020 – 2023 роки – 10 000 грн., зокрема на 2020 рік – 2 000 грн. (фундаментальне дослідження, перший етап: січень 2020 – грудень 2020).

Сума додатково залучених коштів: 17 303 грн. (надання наукових послуг)

Одержаний науковий результат, його новизна, науковий рівень, значимість та практичне застосування. Досліджено теоретико-методологічні та прикладні засади стратегічного управління розвитком туристичного регіону Приазов'я; обґрунтовано процес стратегічного управління розвитком туристичних регіонів України; удосконалено класифікацію туристичних регіонів. Розроблено концепцію стратегічного розвитку туристичних регіонів, яка передбачає гармонійне та взаємодоповнююче поєднання концепцій підприємництва, фінансування, управління та маркетингу

Практична значимість: Створено теоретико-методологічну базу для обґрунтування концепції стратегічного управління розвитком туризму в Україні на різних ієрархічних рівнях: макро-, мезо-, мікрорівнях. Результати дослідження впроваджені у навчальний процес підготовки фахівців Маріупольського державного університету спеціальності «Туризм».

Результати дослідження: 1 колективна монографія, 1 розділ у колективній монографії, 2 навчальні посібники, 12 методичних розробок, 10 наукових статей (з них 7 – у виданнях, що включені до Переліку фахових видань України і наукометричних баз даних, 2 – у зарубіжних виданнях, з них 1 – у виданні, що включено до наукометричної бази даних Scopus, 1 – у виданні, що індексується наукометричною базою даних Web of Science), 13 тез наукових доповідей.

Назва теми: «Науково-методичний супровід професійної підготовки педагогічних та керівних кадрів для Нової української школи»

Науковий керівник: Воєвутко Н.Ю., кандидат педагогічних наук, доцент.

Фактичний обсяг фінансування: повний період 2020 – 2022 роки – 6 000 грн., зокрема на 2020 рік – 2 000 грн. (фундаментальне дослідження, перший етап: січень 2020 – грудень 2020).

Сума додатково залучених коштів: 20 198 грн. (надання наукових послуг)

Одержаний науковий результат, його новизна, науковий рівень, значимість та практичне застосування. Досліджено міжнародну та вітчизняну нормативну базу забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти. Удосконалено методологію дослідження проблеми науково-методичного супроводу професійної підготовки педагогічних та керівних кадрів для Нової української школи

Практична значимість: Результати дослідження впроваджені у навчальний процес підготовки фахівців Маріупольського державного університету, а саме: удосконалено освітні програми для здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальностями «Початкова освіта», «Середня освіта» та здобувачів освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю «Менеджмент. Управління закладом загальної середньої освіти»

Результати дослідження: 2 розділи у закордонних колективних монографіях, 1 підручник, 3 навчальні посібники, 9 методичних розробок, 2 методичні рекомендації, 30 наукових статей (з них 6 – у виданнях, що включені до Переліку фахових видань України і

наукометричних баз даних, **4** – у зарубіжних виданнях, з них **1** – у виданні, що включено до наукометричної бази даних Scopus, **2** – у виданні, що індексується наукометричною базою даних Web of Science), **33** тез наукових доповідей.

Назва теми: «Розвиток італійської мови, літератури та культури в історичній та сучасній площині»

Науковий керівник: Трифонова Г.В., кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент.

Фактичний обсяг фінансування: повний період 2019 – 2023 роки – **15 000 грн.**, зокрема на 2020 рік – **3 000 грн.** (фундаментальне дослідження, перший етап: січень 2019 – грудень 2020).

Сума додатково залучених коштів: **3 250 грн.** (надання наукових послуг)

Одержаний науковий результат, його новизна, науковий рівень, значимість та практичне застосування. Досліджено типологічні особливості італійської мови, проаналізовано сучасні методики навчання італійської мови для іноземців з урахуванням вітчизняного та зарубіжного досвіду і вдосконалено концепцію навчання італійської мови.

Практична значимість: Результати дослідження впроваджені у навчальний процес підготовки фахівців Маріупольського державного університету, а саме: удосконалено навчально-методичну базу для навчання італійської мови у закладах вищої освіти, підходи до використання сучасних дистанційних технологій навчання.

Результати дослідження: **3** розділи у колективних монографіях, **1** підручник, **1** методична розробка, **5** наукових статей (з них **3** – у виданнях, що включені до Переліку фахових видань України і наукометричних баз даних, **2** – у зарубіжних виданнях, з них **1** – у виданні, що включено до наукометричної бази даних Web of Science), **28** тез наукових доповідей.

Назва теми: «Інноваційно-технологічні засади підготовки фахівців до роботи в інклюзивному середовищі закладу дошкільної освіти»

Науковий керівник: Брежнєва Н.Ю., кандидат педагогічних наук, доцент.

Фактичний обсяг фінансування: повний період 2020 – 2024 роки – **25 000 грн.**, зокрема на 2020 рік – **5 000 грн.** (прикладне дослідження, перший етап: січень 2020 – грудень 2020).

Сума додатково залучених коштів: **7 850 грн.** (надання наукових послуг)

Одержаний науковий результат, його новизна, науковий рівень, значимість та практичне застосування. Здійснено всебічний аналіз стану інклюзивної освіти дітей дошкільного віку в Україні, обґрунтовано теоретико-методологічні засади та організаційно-педагогічні умови підготовки майбутніх педагогів до роботи з дітьми з особливими потребами у закладах дошкільної освіти України. Розроблено модель формування готовності майбутніх вихователів до роботи з дітьми дошкільного віку в умовах інклюзії. Визначені можливості використання інноваційних технологій у забезпеченні розвитку дітей з особливими освітніми потребами

Практична значимість: Збагачення педагогічної теорії даними про специфіку підготовки педагогічних кадрів в умовах інклюзивного навчання, а також про шляхи дошкільної орієнтації дітей у системі інклюзивної освіти. Результати дослідження впроваджені у навчальний процес підготовки фахівців Маріупольського державного університету, а саме: розроблено і впроваджено освітню програму для здобувачів ОС «Бакалавр», «Магістр» із вмістом блоку вибіркового дисциплін, орієнтованих на кваліфікацію «Асистент вихователя інклюзивної групи закладу дошкільної освіти» за спеціальністю «Дошкільна освіта».

Результати дослідження: **1** колективна монографія, **3** розділи у колективних монографіях, **1** навчальний посібник, **3** методичні розробки, **17** наукових статей (з них **5** – у виданнях, що включені до Переліку фахових видань України і наукометричних баз даних, **3** – у зарубіжних виданнях, з них **1** – у виданні, що включено до наукометричної бази даних Scopus), **26** тез наукових доповідей.

III. Розробки, які впроваджено у 2020 році за межами ВНЗ або НУ (відповідно до

таблиці):

№ з/п	Назва та автори розробки	Важливі показники, які характеризують рівень отриманого наукового результату; переваги над аналогами, економічний, соціальний ефект	Місце впровадження (назва організації, відомча належність, адреса)	Дата акту впровадження	Практичні результати, які отримано ВНЗ/науковою установою від впровадження (обладнання, обсяг отриманих коштів, налагоджено співпрацю для подальшої роботи тощо)
1	2	3	4	5	6
1	Комплексна програма тренінгу з психологічної допомоги особистості, що опинилася в кризовій життєвій ситуації Тищенко Л.В., Євсєнко К.В.	Розробка програми тренінгу дозволяє оцінювати її як інструмент психологічного супроводу особистості, яка опинилася в кризовій життєвій ситуації	Приватне підприємство «КОНСАЛТИНГ», м. Маріуполь, вул. Соборна, 9	Акт впровадження від 16.12.2020 р. №17	Опанування особистістю навичок контролю власних емоцій, розвиток здатності до рефлексії та аналітичного ставлення до ситуації, здатність до пошуку альтернативних способів поведінки, формування само відношення, як до суб'єкта власного життя, що займає активну та усвідомлену життєву позицію.
2	Програма комплексного психологічного супроводу жінок в ситуації прийняття рішення щодо трудової міграції Тищенко Л.В., Дьяченко С.О.	Перевірка дієвості розробленої Програми дозволяє оцінювати її як інструмент психологічного супроводу особистості, що перебуває в ситуації потенційної готовності використати можливість роботи за кордоном як життєво важливу та необхідну для себе або власної родини, але не має особистого ресурсу для прийняття відповідного рішення.	МАРІУПОЛЬСЬКИЙ МІСЬКИЙ ЦЕНТР ЗАЙНЯТОСТІ, м. Маріуполь, просп. Металургів, 84-б	Акт впровадження від 01.12.2020 р. № 03/7292/06-16-20	Усвідомлення учасниками суб'єктної позиції у відношення до власного життя, розширення репертуару ефективних та дієвих стратегій поведінки в ситуації невизначеності, формування особистісної готовності до прийняття життєво важливих рішень.
3	Методичні рекомендації щодо корекції страху і його подолання Стуліка О.Б., Бабкіна А.П.	Практична цінність дослідження визначається можливістю інкорпорації в процес підготовки особистості правоохоронця, зокрема щодо готовності поліцейського до тактичних дій в екстремальних умовах, умовах оперативного ризику, затримання небезпечного злочинця тощо.	Донецький юридичний інститут МВС України, м. Маріуполь, просп. Будівельників, 145	Акт впровадження від 24.11.2020 р.	Формування адекватної самооцінки та зниження рівня тривожності, розуміння причин виникнення емоцій викликаних страхом та розвиток здатності керувати своїми емоціями.
4	Програма корекції використання брехні як усвідомленого механізму маніпулятивної поведінки при психологічному	Узагальнено та проаналізовано соціально-психологічні та вікові особливості розвитку дитини у молодшому підлітковому віці,	Нікольська гімназія «Софія» з ЗОШ І ступеня № 2 Нікольської районної ради Донецької області, смт. Нікольське,	Акт впровадження від 18.12.2020 р. № 354	Запропонована корекційна програма може бути використана практичними психологами при роботі із дітьми молодшого підліткового віку з

	захисті Горбань Г.О., Демчишина Н.В.	визначено брехню та обман як особистісні маніпулятивні засоби; розроблено програму заходів на підвищення самооцінки, зняття м'язової та емоційної напруги, формування здібності розуміння власного стану.	вул. Паркова, 23		метою корекції використання брехні як усвідомленого механізму маніпулятивної поведінки при психологічному захисті.
5	Корекційно-тренінгова програма корекції рівня критеріїв самоставлення Варава Л.А., Клеба Н.В.	Корекційно-тренінгова програма сприяє розвитку особистості в юнацькому віці, а саме формуванню рефлексивних здібностей та покращення само відношення та самоповаги.	КЗ Маріупольський НВК «Гімназія-школа» №1, м. Маріуполь, вул. Воїнів Визволителів, 92	Акт впровадження від 12.12.2020 р.	Усвідомлення учасниками важливості прояву високого рівня самовідношення, формування адекватної самооцінки, позитивного само відношення та формування рефлексивних здібностей юнаків.
6	Програма психологічної корекції самоставлення при мамологічній онкології Швалб Ю.М., Мануїлова О.А.	Апробація програми психологічної корекції самоставлення при мамологічній онкології свідчить про її високий рівень та доцільність її впровадження у професійну практику у лікувальному закладі.	КОМУНАЛЬНЕ НЕКОМЕРЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО, м. Маріуполь, просп. Миру, 80	Акт впровадження від 22.12.2020 р.	Про ефективність та дієвість корекційної програми як інструменту психологічної роботи свідчить позитивна динаміка особистісних змін учасників. Після проведення корекційної програми у жінок з мамологічним онкологічним захворюванням розширився діапазон само сприйняття – збільшилась кількість «Я-образів», само оцінювання змістилось у бік адекватності, з'явились прагнення до досягнення мети за рахунок активізації можливості бачення життєвих перспектив, й загалом самоставлення стало позитивнішим.
7	Корекційна програма з формування ефективних навичок спілкування подружжя в конфліктній ситуації та усвідомленості подружжям сімейних функцій Автори: Стуліка О.Б. Сєвідова О.В.	Запропонована корекційна програма може бути використана практичними психологами при роботі з сімейними парами в яких спостерігається підвищений рівень конфліктності, порушення рольової адекватності, неузгодженість сімейних функцій та, як наслідок, незадоволеність шлюбом.	Адміністрація Центральний районний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді Маріупольської міської ради м. Маріуполь, вул. Шота Руставелі, 30-а	Акт впровадження від 21.12.2020 р.	Зменшення рівня порушення рольової адекватності, конфліктності, в деяких випадках рівень конфліктності залишився колишнім, проте, спостерігається зменшення загального індексу конфліктності. Після збільшився рівень задоволеності шлюбом, що пов'язано зі зменшенням неузгодженості шлюбно-сімейних функцій та рівня порушення рольової адекватності.
8	Оцінка впливу зовнішньоторговельно го співробітництва України з країнами ЄС на рівень зовнішньо-економічної безпеки Чентуков Ю.І.,	Дослідження факторів, що впливають на рівень інтенсивності торгівлі України з країнами ЄС, оцінка їх впливу на рівень зовнішньоекономічної	Донецька обласна державна адміністрація м. Краматорськ, вулиця Олекси Тихого, 6	Довідка про впровадження 3/1354/40-20/03.2 від 26.11.2020 р.	Удосконалення регіональної політики, спрямованої на забезпечення сталого розвитку регіону в умовах нестабільного внутрішнього та

	Булатова О.В., Макогон Ю.В., Балабанова Н.В., Беззубченко О.А., Захарова О.В., Марена Т.В., Ніколенко Т.І., Зайковський О.С., Федоров Е.В. , Карпенко О.І.	безпеки країни в умовах посилення нестабільності зовнішнього середовища. Розроблено пропозиції щодо удосконалення рівня національного та регіонального розвитку, диверсифікації форм та напрямків міжрегіонального та зовнішньоекономічного співробітництва підприємств Донецької області з країнами ЄС, запропоновано рекомендації щодо модернізації економіки регіону.			зовнішнього середовища, використання при розробці проекту Стратегії розвитку Донецької області на період до 2027 року та плану заходів з її реалізації.
9	Оцінка впливу зовнішньоторговельного співробітництва України з країнами ЄС на рівень зовнішньоекономічної безпеки країни та в контексті обґрунтування напрямів диверсифікації міської економіки Чентуков Ю.І., Булатова О.В., Макогон Ю.В., Балабанова Н.В., Беззубченко О.А., Захарова О.В., Марена Т.В., Ніколенко Т.І., Зайковський О.С., Федоров Е.В. , Карпенко О.І.	На основі оцінки впливу зовнішньоторговельного співробітництва України з країнами ЄС на рівень зовнішньоекономічної безпеки країни визначено фактори, що впливають на рівень інтенсивності торгівлі України з країнами ЄС, на основі яких обґрунтовано напрями диверсифікації міської економіки.	Відділ інвестицій та управління проектами Маріупольської міської ради м. Маріуполь, проспект Миру, 70	Довідка про впровадження від 21.12.2020 р.	Рекомендації щодо визначення перспективних напрямів диверсифікації міської економіки, розвитку малого і середнього бізнесу і використання при розробці «Стратегії розвитку Маріуполя – 2030»
10	Оцінки впливу зовнішньоторговельного співробітництва України з країнами ЄС на рівень зовнішньоекономічної безпеки країни Чентуков Ю.І., Булатова О.В., Макогон Ю.В., Балабанова Н.В., Беззубченко О.А., Захарова О.В., Марена Т.В., Ніколенко Т.І., Зайковський О.С. , Федоров Е.В. , Карпенко О.І.	Проведено багатофакторний кореляційно-регресійний аналіз, який можна використовувати з метою оцінки впливу подальшого поглиблення співпраці України з країнами ЄС та підвищення її інтенсивності у сфері зовнішньої торгівлі на рівень зовнішньоекономічної безпеки країни та виявлення умов, необхідних для зростання економічної безпеки держави та регіону.	Донецька ТПП у м. Маріуполі м. Маріуполь, проспект Будівельників, 143	Довідка про впровадження від 16.12.2020 р.	Використання результатів проведеного аналізу дозволяє знайти ефективні форми міжнародної співпраці для підприємницьких структур міста та регіону і створити сприятливі умови для їх подальшого розвитку в контексті забезпечення зовнішньоекономічної безпеки регіону та держави в цілому.
11	Історія української культури від стародавніх часів до XIX століття	Поглиблення та удосконалення професійних компетентностей	Національна академія керівних кадрів культури та мистецтва	Довідка про впровадження від 10.02.2020 р.	Розвиток навчально-методичного забезпечення підготовки фахівців

	Сабадаш Ю.С.	здобувачів вищої освіти.	м. Київ, вулиця Лаврська, 9		
12	Історія української культури від стародавніх часів до XIX століття Сабадаш Ю.С.	Поглиблення та удосконалення професійних компетентностей здобувачів вищої освіти.	Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна м. Харків, проспект Незалежності, 6	Довідка про впровадження від 26.08.2020 р.	Розвиток навчально-методичного забезпечення підготовки фахівців
13	Бібліометричне дослідження проблеми актуальних концептів політичної комунікації у прагматичному аспекті Кудлай С.В. Гайдук Н.	Розвиток критичного мислення серед студентів, формування наукового способу мислення, аналітичних якостей під час роботи з бібліографічною інформацією.	ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет» м. Маріуполь вулиця Університетська, 7	Довідка про впровадження від 02.12.2020 р.	Популяризація бібліографічних студіювань серед молоді в контексті інформатизації освіти.
14	Соціальний проєкт «Ви далеко, але ми разом» Янковський С.В. Калюжна Ю.	Підвищення відкритості наукової інформації для молоді доступу молоді тимчасово окупованих районів і лінії зіткнення Донецької області до наукової інформації бібліотек	ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет» м. Маріуполь вулиця Університетська, 7	Довідка про впровадження від 02.12.2020 р.	Сприяння комплексній реалізації права на вільний доступ до інформації
15	Особливості впровадження культурно-масових інноваційних заходів в бібліотеках на прикладі Донецької обласної бібліотеки для дітей Сабадаш Ю.С. Адемного Л.	Розвиток інтелектуальних та творчих здібностей читачів, розширення кругозору та формування уяви	КЗК «Донецька обласна бібліотека для дітей» м. Маріуполь, проспект Металургів, буд. 29	Довідка про впровадження від 01.12.2020 р.	Подальше впровадження у просвітницько-виховний процес читачів Донецької обласної бібліотеки для дітей
16	Практикум перекладу з міжнародного бізнесу Шепітько С.В., Романюк С.Г., Тарапатов М.М.	Навчальний посібник	ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет» м. Маріуполь, вул. Університетська, 7	Акт впровадження від 09.12.2020 р.	Розвиток навчально-методичного забезпечення підготовки фахівців
17	Англійська мова для магістрів з міжнародної економіки Шепітько С.В.	Навчальний посібник	ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет» м. Маріуполь, вул. Університетська 7	Акт впровадження від 09.12.2020 р.	Розвиток навчально-методичного забезпечення підготовки фахівців
18	Розробка сценарію навчального курсу Тимофєєва І.Б., Стьопін М.Г.	Формування управлінської компетентності менеджерів освіти. Забезпечення освітньо-професійної програми підготовки магістрів за спеціальністю «Управління навчальним закладом»	КЗ «Маріупольська загальноосвітня школа I-III ступенів №26 Маріупольської міської ради Донецької області» м.Маріуполь, Чорноморська, 12	Акт впровадження від 20.11.2020 р. №240	Підвищення рівня сформованості управлінської компетентності керівників закладів освіти
19	Робочі програми, Google сервіси та додатки Тимофєєва І.Б., Сачєсва С.І.	Формування управлінської компетентності менеджерів освіти. Забезпечення освітньо-професійної програми підготовки магістрів за спеціальністю «Управління навчальним	КЗ «Маріупольська загальноосвітня школа I-III ступенів №30 Маріупольської міської ради Донецької області» м.Маріуполь, Дністровська	Акт впровадження від 20.11.2020 р. №105	Підвищення рівня сформованості управлінської компетентності керівників закладів освіти

		закладом»	вулиця, 35		
20	Методика використання інноваційних технологій в управлінні закладами освіти Нетреба М.М., Кулішова М.С.	Формування управлінської компетентності менеджерів освіти. Забезпечення освітньо-професійної програми підготовки магістрів за спеціальністю «Управління навчальним закладом»	КЗ «Маріупольська загальноосвітня школа I-III ступенів №52 Маріупольської міської ради Донецької області» м.Маріуполь, вулиця Троїцька, 57	Акт впровадження від 30.11.2020 р. №253/1	Підвищення рівня сформованості управлінської компетентності керівників закладів освіти
21	Проведення заходу з профілактики та попередження булінгу Нетреба М.М., Шаповалова В.А.	Формування управлінської компетентності менеджерів освіти. Забезпечення освітньо-професійної програми підготовки магістрів за спеціальністю «Управління навчальним закладом»	КЗ «Спеціалізована школа з поглибленим вивченням окремих предметів I-III ступенів №4 Маріупольської міської ради Донецької області» м.Маріуполь, вул. Сеченова, 51а	Акт впровадження від 09.12.2020 р. №01-25/254	Підвищення рівня сформованості управлінської компетентності керівників закладів освіти
22	Кваліметричні моделі оцінювання роботи з обдарованими учнями, професійної діяльності вчителя, науково-методичної роботи гімназії, оцінювання стану якості надання освітніх послуг Восвутко Н.Ю., Цехмістер О.М.	Формування управлінської компетентності менеджерів освіти. Забезпечення освітньо-професійної програми підготовки магістрів за спеціальністю «Управління навчальним закладом»	КЗ «Гімназія зі структурним підрозділом початкової школи №1 Маріупольської міської ради Донецької області» м.Маріуполь, вул. Грецька, 44	Акт впровадження від 27.11.2020 р. №442	Підвищення рівня сформованості управлінської компетентності керівників закладів освіти
23	Науково-методичний супровід забезпечення якості освітнього процесу у закладі загальної середньої освіти Тимофєєва І.Б., Москаленко І.І.	Формування управлінської компетентності менеджерів освіти. Забезпечення освітньо-професійної програми підготовки магістрів за спеціальністю «Управління навчальним закладом»	КЗ «Гімназія зі структурним підрозділом початкової школи №1 Маріупольської міської ради Донецької області» м.Маріуполь, вул. Грецька, 44	Акт впровадження від 24.11.2020 р. №191	Підвищення рівня сформованості управлінської компетентності керівників закладів освіти
24	«Методичні рекомендації щодо застосування зарубіжного досвіду викладання англійської мови у закладах загальної середньої освіти» Нетреба М.М., Бондаренко Т.Ю.	Формування управлінської компетентності менеджерів освіти. Забезпечення освітньо-професійної програми підготовки магістрів за спеціальністю «Управління навчальним закладом»	КЗ «Гімназія зі структурним підрозділом початкової школи №1 Маріупольської міської ради Донецької області» м.Маріуполь, вул. Грецька, 44	Акт впровадження від 17.11.2020 р. №431	Підвищення рівня сформованості управлінської компетентності керівників закладів освіти
25	Програма діяльності дитячого літературного клубу «Молодий Пегас», ліцейського аматорського театру «Джерела», факультативу «Філологічна стилістика» Восвутко Н.Ю., Кулігіна О.В.	Формування управлінської компетентності менеджерів освіти. Забезпечення освітньо-професійної програми підготовки магістрів за спеціальністю «Управління навчальним закладом»	КЗ «Маріупольський міський технологічний ліцей Маріупольської міської ради Донецької області» м.Маріуполь, просп. Нікопольський, 133	Акт впровадження від 01.12.2020 р. №294	Підвищення рівня сформованості управлінської компетентності керівників закладів освіти

26	Контрольно-вимірвальні матеріали: модуль «Священні книги людства», модуль «Середньовіччя», модуль «Відродження», модуль «Бароко та класицизм» Воєвутко Н.Ю., Шувалова О.Ю.	Формування управлінської компетентності менеджерів освіти. Забезпечення освітньо-професійної програми підготовки магістрів за спеціальністю «Управління навчальним закладом»	КЗ «Маріупольський міський навчально-виховний комплекс «Гімназія-школа» №27 Маріупольської міської ради Донецької області» м.Маріуполь, вул. Троїцька, 56	Акт впровадження від 23.11.2020 р. №325	Підвищення рівня сформованості управлінської компетентності керівників закладів освіти
27	Використання аудіовізуальних засобів з метою формування вмінь аудіювання та говоріння учнів старшої школи в німецькій мові Кажан Ю.М., Шумєєва А.В.	Підвищення рівня забезпечення підготовки школярів з німецької мови	КЗ «Маріупольський міський лицей» Маріупольської міської ради Донецької області м.Маріуполь, просп. Миру, 79	Акт впровадження від 11.12.2020 р. № 194	Поглиблення співпраці, розвиток спільної методичної роботи
28	Використання сучасних цифрових засобів навчання з метою формування та вдосконалення іншомовної компетенції учнів старшої школи в німецькій мові Кажан Ю.М., Ткачова К.Г.	Підвищення рівня забезпечення підготовки школярів з німецької мови	КЗ «Маріупольський міський лицей» Маріупольської міської ради Донецької області м.Маріуполь, просп. Миру, 79	Акт впровадження від 11.12.2020 р. № 195	Поглиблення співпраці, розвиток спільної методичної роботи
29	Технологія сенсорного розвитку дітей з вадами зору Брежнева О.Г.	Розвиток сенсомоторної діяльності у дітей з вадами зору	КЗ «Початкова школа – ЗДО № 71» м. Маріуполь, вул. Гонди 105А	Довідка № 109 від 03.12.2020 р.	Забезпечення компенсаторних функцій слабкозорих дітей. Доведені показники ефективності підтверджені зрушеннями у розвитку сенсорної системи дітей
30	Педагогічні умови сенсорного розвитку дітей раннього віку Брежнева О.Г.	Збагачено предметно-розвивальне середовище груп дітей раннього віку сенсорними осередками, запроваджена система використання дидактичних ігор	Комунальний дошкільний навчальний заклад комбінованого типу «Ясла-садок № 157 «Зоряний»» Маріупольської міської ради м. Маріуполь, вул. Бахмутська 124	Довідка про впровадження від 04.12.2020 р. № 121	Використання системи дидактичних ігор сенсорного розвитку дітей 2-3 років
31	Індивідуалізація освітнього процесу в інклюзивній групі ЗДО Брежнева О.Г.	Розробка методів, форм організації розвивального середовища інклюзивної групи	Комунальний дошкільний навчальний заклад комбінованого типу «Ясла-садок № 90 «Калинка»» м. Маріуполь, пр-т Металургів 165-А	Довідка про впровадження від 04.12.2020 р. № 121	Підвищення рівня активності дітей з ООП, включених в оновлене розвивальне середовище
32	Технологія конструювання розвивального простору за авторською програмою «Мій простір» Березіна О.О.	Організація освітньої діяльності приватного закладу дошкільної освіти; підготовка вихователів для роботи за програмою «Мій простір»	Студія творчості та дозвілля для дітей «ПаZZлики» м. Маріуполь просп. Будівельників, 154-б	Довідка про впровадження від 27.11.2020 р. № 19	Доведено ефективність умов організації освітньої діяльності приватного закладу дошкільної освіти
33	Технологія розвитку творчості у старших	Технологія інтуїтивного правопису	Комунальний дошкільний	Довідка про впровадження	Доведено ефективність серії занять з малювання

дошкільник до засобами правопівкульного малювання Березіна О.О.	малювання для дітей 6-го року життя	навчальний заклад комбінованого типу «Ясла-садок № 108 «Матрешка»» м. Маріуполь, б-р Шевченка, 246	від 08.12.2020 р. № 182	на основі експериментальної технології інтуїтивного правопівкульного малювання для дітей 6-го року життя.
---	-------------------------------------	--	-------------------------	---

IV. Список наукових праць, опублікованих та прийнятих редакцією до друку у 2020 році у зарубіжних виданнях, які мають імпакт-фактор, за формою:

№ з/п	Автори	Назва роботи	Назва видання, де опубліковано роботу	Том, номер (випуск, перша-остання сторінки роботи)
Статті				
1	Bodyk O., Lykhopiy V.	Formation of School Headmasters' Managerial Competence to Ensure the Internal System for Education Quality Assurance	Security of the XXI Century: National and Geopolitical Aspects. Issue 2: <u>[collective monograph] / in edition I. Markina. – Prague. – Nemoros s.r.o. – 2020. – Czech Republic.</u>	<u>P. 409-416.</u>
2	Bulatova O., Zaykovskiy O.	International student mobility: current trends and influence factors	Research Papers in Economics and Finance. – Poznań University of Economics and Business, 2020.	Issue 2. P.19-27
3	Bulatova O., Zakharova O. Hrybinenko O.,	Evaluation of demographic component of countries' economic security.	Business, Management and Education, 2020. Scopus	P. 307-330.
4	Bulatova O., Zakharova O. Hrybinenko O.,	Financial indicators in the system of economic security of the world countries.	11th International Scientific Conference «Business and Management 2020», Vilnius, LITHUANIA, 2020. Web of Science	P. 273-281.
5	Bulatova O., Trofymenko M., Karpenko O., Fedorov E.	The external component of national economic security [Zewnętrzny komponent bezpieczeństwa gospodarczego kraju]	Przegląd Strategiczny. 2020. Scopus	Issue 13, P. 425-437
6	Bulyk M., Zabavin V.	Cultural Genesis and the Final Of Zrubna/Timber-Grave culture of the North Azov Area (the Late Bronze Age)	Slovenská archeológia. 2020 Web of Science	T. LXVIII. No. 1. PP. 23-36.
7	Brezhneva H.	Theoretical and methodical aspects of computer technologies usage during mathematical preparation of senior preschoolers	Deutscher Wissenschaftsherold. German Science Herald, 2020.	N 1/2020. P. 56-62.
8	Volik V., Yanishevskaya K., Pylypenko S., Zolota L., Nikitina-Dubikova Y.	The protection of intellectual property rights in the field of biomedicine in Ukraine	Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues. – 2020. Scopus	Vol. 23, Issue 4, P. 1-7.
9	Volonits V., Novikova S.	Between Grain and Oil from the Azov to Caucasus: The port-	BETWEEN GRAIN AND OIL FROM THE AZOV TO THE CAUCASUS: THE PORT-CITIES OF	C.259-298. URL: https://books.blacksea.gr/en/18/

		cities of the eastern coast of the Black Sea, late 18th – early 20th centuries»	THE EASTERN COAST OF THE BLACK SEA, LATE 18TH – EARLY 20TH CENTURIES. Crete 2020, Rethymnon.	
10	Gaiduk N.	Psychophysiological factors of successful mastering of a foreign language by students	International Journal of Scientific & Technology Research Scopus	Volume 9, Issue 03, PP. 4389 – 4394.
11	Horbashevska M.	Management of key performance indicators by heads of higher education institutions	International Journal of Management. – 2020. - DOI: 10.34218/IJM.11.5.2020.028 Scopus	Volume 11, Issue 5, P. 286-298.
12	Grachova T., Konovalova M., Antonenko T., Kachmar O., Tsybulko O.,	Scientific approaches to Postmodern spirituality: theoretical and methodological aspects.	Postmodern Openings. 2020. Web of Science	Vol. 11, Issue 2, Supl. 1. P. 200-214.
13	Grachova A., Tiutiuma T., Fedorova Yu., Vintoniv M., Novikova O.	Adverbial Time Indicators of Correlation of the Event with the Actual Moment: Structure, Semantics, Functions	Postmodern Openings Web of science	11 (2 Sup1), P. 327-343. https://doi.org/10.18662/po/11.2Sup1/196
14	Грачова Т.М.	Впровадження інтерактивних методів навчання у практику роботи студентів філологічних спеціальностей	Education pedagogy: problems and prospects for development in the context of reform. Monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2020.	C. 308-317.
15	Грачова Т.М.	Новачітні методи навчання у практиці роботи студентів-філологів.	Scientific and internship «Organization of educational process in the field of philological sciences in Ukraine and EU countries»: 2020/Venice: Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2020.	P. 35-37.
16	Gridina I. Pakhomenko S.	Securitization of Memory in the Pandemic Period: Case of Russia and Latvia (Mezinárodní vztahy)	Czech Journal of International Relations. Special Issue: Coronavirus and the Future of Liberalism. 2020. Scopus	№ 4. P. 94-116.
17	Дабло Л.Г.	Роль Д. Овсяннико-Куликовского в становлении определения понятия «творчество»	Международный журнал «Философия и жизнь», 2020. (Узбекистан)	№ 1(8), С. 93-105.
18	Дворянкін В.О.	До проблеми вивчення консонантної асиміляції студентами-україністами.	Scientific and pedagogic internship «Organization of educational process in the field of philological sciences in Ukraine and EU countries»: 2020/Venice: Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2020.	P. 41-45.
19	Diachenko O.	Integrated courses in mathematical and informatical disciplines for future bachelor's degrees in engineering and	East European Scientific Journal . – Warsaw, Poland, 2020.	№ 3(55), part 2, PP. 52-56.

		marine engineering on a synergistic approach		
20	Zadorozhna-Kniahnytska L., Zolotko Yul., Tymofieieva Ir.	Requirements for professional training of education managers: international research overview.	Journal of College Student Development, 2020. <u>Web of science</u>	Volume 62, № 3 https://muse.jhu.edu/issue/42458
21	Задорожная-Княгиницкая Л.В.	Модернизация управления образованием в условиях утверждения философии человекоцентризма.	Modernization of the educational system: world trends and national peculiarities. Kaunas, 2020.	P. 168-172.
22	Zvinyatskovskiy V.	«... uns selbst nicht zu verleugnen» Erinnerungen eines Literaturwissenschaftlers aus Kiew»	Blondzhende Stern. Gottingen, 2020.	C. 430-439.
23	Звиняцьковський В.Я., Клейтон Дж. Д.	Южная ссылка: новый взгляд на старый миф	Alexander Pushkin. There scents of Europe fill the air... Lyrical and Narrative Verse written in Ukraine and Moldova (1820 – 1824) in originals and translations into English. Compiled by J.D.Clayton. Ottawa – Kyiv, 2020.	C. 253-381.
24	Коновалова М.М.	Роль літературної критики в системі професійної підготовки студентів-філологів	Scientific and pedagogic internship «Organization of educational process in the field of philological sciences in Ukraine and EU countries»: 2020/Venice: Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2020.	P.65-68.
25	Kamardina, Y., Milovska, N., Zanfirova, T., Vasylenko, L., Mozoliuk-Bodnar, L.,	Limits and restrictions on the right to information on one's health.	Systematic Reviews in Pharmacy, 2020. <u>Scopus</u>	№ 11(10) C. 265-270.
26	Kuzmenko S.H., Filipenko T.V., Ryabev A.A., Tonkoshkur M.V., Shtal T.V	Current conditions, causes and increase of poverty in Ukraine.	The Asian International Journal of Life Sciences. <u>Scopus</u>	Supplement 22 (2). 28, P. 43-56.
27	Makarenko S.	Scientific and Methodological Support of the Individual Trajectory of Educators' Professional Development	Universal Journal of Educational Research. – 2020. <u>Scopus</u>	Vol. 8(4), PP. 1326–1336.
28	Maksymchuk, I., Maksymchuk, B., Matviichuk, T., Solovyov, V., Davydenko, H., Soichuk, R., Khurtenko, O., Groshovenko, O., Stepanchenko, N., Andriychuk, Y., Grygorenko, T., Duka,	Developing Healthcare Competency in Future Teachers	Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala, http://repository.ldufk.edu.ua:8080/bitstream/34606048/26711/1/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D1%81%D0%B8%D0%BC%D1%87%D1%83%D0%BA%20%D0%91.pdf <u>Web of Science</u>	№12 (3), P. 24-43.

	T., Pidlypniak, I., Gurevych, R., Kuzmenko, V.,			
29	Maksymchuk, I. Palamarchuk, O., Gurevych, R., Maksymchuk, B., Gerasymova, I., Fushthey, O., Logutina, N., Kalashnik, N., Kylivnyk, A., Haba, I., Matviichuk, T., Solovyov, V.	Studying Innovation as the Factor in Professional Self-Development of Specialists in Physical Education and Sport.	Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala, 2020. https://doi.org/10.18662/rrem/12.4/337 <u>Web of Science</u>	№12(4), P. 118-136.
30	Maksymchuk, I. Maksymchuk, B., Gurevych, R., Matviichuk, T., Surovov, O., Stepanchenko, N., Opushko, N., Sitovskiy, A., Kosynskiy, E., Bogdanyuk, A., Vakoliuk, A., Solovyov, V., &	Training Future Teachers to Organize School Sport.	Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala, (2020). https://doi.org/10.18662/rrem/12.4/347 <u>Web of Science</u>	12(4), P. 310-327.
31	Мітюшкіна Х.С.	Tourism development as a factor of the country's escape from «the middle-income trap».	Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development. 2020. <u>Web of Science</u>	Vol. 42. No.3, 295-302.
32	Морева Г.Г.	Увидеть будущее: пророчества в художественных произведениях	Sdjani (Tbilisi), 2020.	№ 21. С. 159-166.
33	Мороз О.	National minorities in the cross-border cooperation between Slovenia and Italy.	The Scientific Journal of Cahul State University «B. P. Hasdeu»: Social Sciences (Republic of Moldova), 2020.	№. 2 (12). PP. 28- 35.
34	Мороз О.А.	Інформаційно-комунікаційні технології у викладанні лексикології та фразеології української мови у вищій школі.	Scientific Letters of Academic Society of Michal Baludansky. 2020. Košice, Slovakia	Volume 8. No. 2, P.18-24.
35	Мороз О.А.	Вивчення постфікса у вищій школі в контексті формування морфемної компетентності майбутніх учителів української мови.	Scientific and pedagogic internship «Organization of educational process in the field of philological sciences in Ukraine and EU countries»: 2020/Venice: Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2020.	С. 117-120.
36	Melnychuk I.	Prospects, Problems and Ways to Improve Distance Learning of Students of Higher Educational Institutions.	Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala. https://doi.org/10.18662/rrem/12.2/282 <u>Web of Science</u>	Vol. 12. No.2, 348-364.

37	Мельничук І.В.	До питання використання методів міфокритики під час вивчення поетичних творів сучасної української літератури.	Scientific and pedagogic internship «Organization of educational process in the field of philological sciences in Ukraine and EU countries»: 2020/Venice: Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2020.	P.104 -109.
38	<u>Netreba M.</u> , Bilyk V., Oliiar M., Martsikhiv Kh., Stoliarchuk L.	Educational Issues in the Development of Postmodernism: a Retrospective Review and Current Trends	Prospects, Educational issues in the development of postmodernism: a retrospective review and current trends. Postmodern Openings. https://lumenpublishing.com/journals/index.php/po/issue/view/po_2sup1 Web of Science	Vol. 12. No.2. https://lumenpublishing.com/journals/index.php/po/article/view/2750/2495
39	Орехова С.Е	«Знаки почтовой оплаты в системе почтового банкинга»	International periodic scientific journal Modern scientific researches Современные научные исследования, 2020. (Беларусь)	№11, Part 4, С. 33-39.
40	Орехова С.Е.	Семиотика православной иконописи в контексте филателии	Международный журнал «Философия и жизнь», 2020. (Узбекистан)	№ 1(8), С. 131-153.
41	Орехова С.Е.	Унікальні пам'ятки поштівництва України	International periodic scientific journal ScientificWorldJournal, 2020. (Болгария)	Issue №3, Part 2, С. 36-41
42	Papaths A.S.	LOGISTICAL SUPPORT OF SECONDARY EDUCATION ESTABLISHMENTS IN THE EARLY XXth CENTURY IN KATERYNOSLAV PROVINCE	Periodyk Naukowy Akademii Polonijnej, Częstochowa. 2020.	38 (2020) nr 1-1, S. 183-188.
43	Popovich, O., Koval, L., Tserklevych, V., Bukhta, S., Hurman, O., Komarnitskyi, I.	Gender Targeting of Restaurants' Visitors-Representatives of Generation Z	International Journal of Management. 2020. Scopus	Volume 11, Issue 6, P. 155-162
44	Пахоменко С. П.	Рефлексии Латвии на российскую гибридную агрессию против Украины. Кейс политики памяти	The Scientific Journal of Cahul State University «B. P. Hasdeu»: Social Sciences (Republic of Moldova). 2020 PP. 32-47. URL: http://jss.usch.md/wp-content/uploads/2020/05/Pahomenko-pp.-32-47.pdf	№. 1 (11). PP. 32-47.
45	Pakhomenko S.	Securitization of Memory: A Theoretical Framework to Study the Latvian Case	Przegląd Strategiczny (Strategic Review), 2020. Scopus	Issue 13, PP. 390-410.
46	Perepadya, F.L., Zakharenko, N.S., Bodrov, V.G., Zrybneva, I.P., Paryzkyi, I.V.	Strategic cooperation of Ukrainian industrial enterprises to create competitive advantages in the world market	International Journal of Criminology and Sociology. 2020. Scopus	Volume 9, P. 2766-2777
47	Почепцов Г.Г.	Трансформации	New Rezume: міжнародний	URL:

		коммуникаций изменяют человечество	інтернет-журнал, 2020.	https://newrezume.org/news/2020-02-09-34324
48	Почепцов Г.Г.	Коммуникации создали и создают человечество: факт - ничто, фрейм - это наше все	Резонанс: міжнародний інтернет- журнал, 2020.	URL: https://rezonans.kz
49	Почепцов Г.Г.	Инструментарий коммуникативных интервенций: как и почему фейки побеждают	Медіакритика, 2020	URL: http://mediakritika.by/article/5516/instrumentariy-kommunikativnyh-intervency-kak-i-pochemu-feyki-pobezhdayut
50	Почепцов Г.Г.	Как сегодня идеологию заменяла имиджелогия	Arena Civica, 2020.	URL: http://arenacivica.eu/%d0%ba%d0%b0%d0%ba-%d1%81%d0%b5%d0%b3%d0%be%d0%b4%d0%bd%d1%8f-%d0%b8%d0%b4%d0%b5%d0%be%d0%bb%d0%be%d0%b3%d0%b8%d1%8e-%d0%b7%d0%b0%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d0%b8%d0%bb%d0%b0-%d0%b8%d0%bc%d0%b8%d0%b4%d0%b6/
51	Почепцов Г.Г.	Соцмедия как фронт гибридной войны	Новий концепт: науковий інтернет- журнал, вип. 28, 2020.	URL: http://newconcepts.club/website/articles/3226.html
52	Почепцов Г.Г.	Влияние виртуальности на массовое сознание	21-րդ ԴԱԴ» (науковий журнал), 2020.	http://www.noravank.am/rus/articles/detail.php?ELEMENT_ID=18078
53	Рожкова І.Г.	Сугестивний феномен рекламного дискурсу	Scientific achievements of modern society. Abstracts of the 6th International scientific and practical conference. Cognum Publishing House. Liverpool, United Kingdom. 2020.	PP. 1147-1152.
54	Рожкова І.Г.	Критська література Середньовіччя та українська «інтерпретація» «Еротокрита»	Innovative development of science and education. Abstracts of the 1st International scientific and practical conference. ISGT Publishing House. Athens, Greece. 2020. – Pp. 332-336.	PP. 332-336.
55	Романенко Л.В.	Застосування ігрових технологій під час вивчення роману Г.Пагутяк	Scientific achievements of modern society. Cognum Publishing House, Liverpool, United Kingdom. 2020.	C.687-693
56	Романенко Л.В.	Різновиди освітніх квестів і принципи їх застосування у процесі вивчення літератури в загальноосвітній школі	Achievements and prospects of modern scientific research. Editorial EDULCP, Buenos Aires, Argentina. 2020.	C. 267 – 272.
57	Ryabinin Y.	Russia's exogenous influence in Donbass conflict	PRZEGLĄD STRATEGICZNY, 2020. Scopus	Issue 13, P. 97-110

58	Sabadash J., Petrova I., Oriekhova S., Polishchuk L., Haidukevych K., Otrishko M.	Historical, cultural and tourist monuments as a factor in the development of territories	International Journal of Advanced Research in Engineering and Technology. 2020. Scopus	Volume 11, issue 6, PP. 485-493.
59	Sabadash Y., Balaban O., Dablo L.	Cultural Studies in the Ukrainian Humanities (Evidence-Based on the Researches of the 2010-2020s)	International journal of social and educational sciences fall, 2020	Volume 2 issue 3, p. 258-270
60	Сабдаш Ю., Никольченко Ю., Марченко Н.	Публичная библиотека в информационной среде XXI века (в контексте деятельности Централизованной библиотечной системы г. Мариуполя [Украина])	Бібліотечны веснік: навуковы зборнік /Нацыянальная бібліятэка Беларусі, 2020.	Вып.12. С. 155-160.
61	Сенатосенко В.О.	Направления, векторы, тенденции, перспективы процесса трансформации партийно-политических систем стран-членов Европейского союза	Молдавский журнал международного права и международных отношений, 2020.	№ 1. том 15, С. 116-134.
62	Syvak O.	Strategic Company management in the conditions of industry 4.0	Academy of Strategic Management Journal; London; October, 2020 // Academy of Strategic Management Journal. – 2020. Scopus	Volume 19, PP. 1-9. https://www.abacademies.org/articles/Strategic-company-management-in-the-conditions-of-industry-1939-6104-19-5-595.pdf .
63	Svietlakova, M. Parlyk, V. Tryma, K., Karaman, K.	Transformation of the political parties of the eu member states	International Journal of Criminology and Sociology. 2020. Scopus	Volume 9, P. 2224-2234
64	Tymofieieva I., Oliiar M., Havryliuk M., Antonenko T., Lopatenko Yu.	Improving Educational Policy in the Context of Improving the Organizational Structure of Physical Education Lessons in Schools	Revista Românească pentru Educație Multidimensională 2020,	Volume 12, Issue 3, PP. 329-340 https://doi.org/10.18662/rrem/12.3/324
65	Trofymenko A.	Lobbying in the European Union: Supranational Level of Legal Regulation and Functioning	Evropský politický a právní diskurz, 2020.	Volume 7., Issue 1. P. 45-52.
66	Тютюма Т.С.	Диджиталізація в системі навчання студентів-філологів	Scientific achievements of modern society. Cognum Publishing House, Liverpool, United Kingdom. 2020.	С. 780-784.

67	Fedorova Yu.	Forming the key competitiveness of the future teacher of foreign language	Education pedagogy: problems and prospects for development in the context of reform – Poland. – 2020.	P. 353-355.
68	Filipenko T, Leheza Ye., Sokolenko O., Darahan V., Kucherenko O.	Ensuring Human Rights in Ukraine: Problematic Issues and Ways of their Solution in the Social and Legal Sphere	Cuestiones Políticas. (enero-junio 2020). <u>Web of Science</u>	Vol. 37 №º 64 P. 123-136.
69	Фунтікова О.	Актуальні проблеми дошкільної освіти: інклюзивна проєкція зарубіжних досліджень	Modern scientific researches. 2020.	Том 20, С.53-58.
70	Цибулько О.С.	Виховання духовності в радянській педагогіці.	Nauka i studia. Przemysl, 2020.	№ 3, С. 57-62.
71	Tsybulko O.	Spiritual problems of soviet pedagogy	Sworld. Svishtov, Bulgaria, 2020.	Issue № 3. Part 1. P. 135-138.
72	Tsybulko O.	Scientific schools at the Ukrainian educational space studing the problems of individual spiritual development.	Modern engineering and innovative technologies. Karlsruhe, 2020.	Issue 11. Part 2. P. 106-109.
73	Tsybulko O.	Spirituality of education as a determining factor in the formation society spirituality.	Modern scientific researches. Minsk, 2020.	Issue 11. Part 1. P. 51-54.
74	Tsybulko O.	The spirituality of modern students as a pedagogical problem.	Středoevropský věstník pro vědu a výzkum. Praha: Publishing house Education and Science, 2020.	№ 2 (63). P. 126-130.
75	Tsybulko O.	The spirituality as an effective aspect and determination of student's professional behavior.	Nauka i studia. Przemysl, 2020.	№ 6 (208). P. 21-25.
76	Tsybulko O.	Evolution of spiritual education.	News of Science and Education. Sheffield, 2020.	№ 5 (72). P. 64-70.
77	Shabelnyk T., Rotanova N., Diachenko O., Ntreba M., Tonkykh L., Tsilmak O.	The Role andPlace of Information and Communication Technologies in the Formation of Higher Education	Systematic Reviews in Pharm, 2020 <u>Scopus</u>	Volume 11, Issue 10, P. 890-893.
78	Shelukhin M., Lushchik Yu., Tsyhanok H., Ridel T., Gumenyuk T.	Entrepreneurship Education with the Use of a Cloud-Oriented Educational Environment	Journal of Entrepreneurship Education (Title: Digital Entrepreneurship & Education Models), - 2020.	Volume 23, Special Issue 1 https://www.abacademies.org/articles/Entrepreneurs-hip-education-with-the-use-of-1528-2651-23-S1-558.pdf
79	Shebanits D., Reznik O., Mazievich T., Puzanova G., Pyrih I.	Peculiarities of Ecological Taxation in Ukraine and the World.	Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues. 2020. <u>Scopus</u>	Vol: 23 Issue: 1, P. 1-6.

80	Yablokov S.	A Case-study Method in Teaching English for Specific Purposes for Ukrainian Students	Arab World English Journal (AWEJ). Special Issue on the English Language in Ukrainian Context, November 2020. <u>Web of science</u>	P. 282-293.
тези				
81	Балабаниц А.В.	Концептуальный подход к управлению поведением покупателей	Актуальные вопросы экономической науки в XXI веке.– Гомель ГТУ им. Ф. Скорины, 2020.	C.65-68
82	Татай Е.О.	Проблематика політичної участі громадян у сучасній науковій думці	Topical issues of science and practice. London, Great Britain 2020.	P. 640 – 643
83	Цибулько О.С.	Valuable landmarks of modern education.	Достижения современной науки для развития будущего. Минск: Ёлнать, 2020.	C. 74-76.
84	Tsybulko O.	Problems of high-spirited personality formation.	Innovation around us. Svishtov, 2020.	P. 57-59.
85	Tsybulko O.	UNESCO chair on spiritual and cultural values of education as a platform for discussion of emerging issues in spiritual being.	The current stage of development of scientific and technological progress. Karlsruhe, 2020.	P. 60-62.
86	Tsybulko O., Bilavych H., Gavrysh I., Chervinska I., Kholobina O., Matsuk L.	Motivational aspect of personality formation in students with special abilities.	35th IBIMA Conference: 1-2 April 2020, Seville, Spain. <u>Web of Science</u>	URL://ibima.org/accepted-paper/motivation-aspect-of-personality-formation-of-pupils-with-special-abilities/
Всього: 86				
Статті, прийняті редакцією до друку				
1	Marena T.	Poland's Financial Sector Development in Terms of Global Financial Transformations	Research Papers in Economics and Finance. - Poznań University of Economics and Business. – 2020. – Issue 3.	
2	Bulatova O., Trofymenko M., Karpenko O., Fedorov E.	Foreign Trade Component of National Security	Strategic review (Польща). – 2020. <u>Scopus</u>	
3	Shabelnyk T., Rotanova N., Diachenko O., Natreba M., Krivenko S.	Integration of chatbots into the system of professional training of Masters	The 8th Workshop on CloudTechnologies in Education, December 18, 2020, Kryvyi Rih, Ukraine <u>Scopus</u>	
4	Ryabinin Y.	Hungary and Romania's exogenous influence on separatism processes in Ukraine	Journal of Geography, Politics and Society. 2020	
5	Татай Е.О.	Громадянська активність як політичне явище: уточнення визначення.	EVROPSKÝ POLITICKÝ A PRÁVNÍ DISKURZ. Том 7, Вип. 5, грудень 2020, Польща	

6	Мендрін О.В.	Мовна політика в стратегіях формування макрополітичної ідентичності в Україні	Studia Politologica Ucraino-Polona. 2020	
7	Pakhomenko S.	Politics of Memory and Informal Commemoration Practices: Cases of Ukraine and Latvia	«Shades of Grey»: Inquiries into Informal Practices in the Black Sea Region since the Eighteenth Century. International On-line Workshop. New Europe College. Institute for Advanced Studies. Bucharest. https://nec.ro/events/shades-of-grey-inquiries-into-informal-practices-in-the-black-sea-region-since-the-eighteenth-century/	
8	Орехова С. Є.	Таксономія знаків поштової оплати	«Krakowskie Studia Małopolskie» Організації економічного співробітництва та розвитку та Європейського Союзу. (Польща) том 25/ 2020	
9	Гусєва О.І.	Почему так: авторский комментарий к переводу песенного текста	International Online Conference «Issues and Challenges in Translation and Translation Studies in Russian and South Asian languages», September 30, 2020.	
10	Bezchotnikova S.	Features of forming investments in ty human capital	Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala (Румунія). 2020 Scopus	
11	Bezchotnikova S.	Communication Training of Future Sports Coaches	Global Media Journal (США). 2020 Scopus	
12	Vialkova I. (Baranovska V., Voroshchuk O., Lemko H., Panfilova T.)	Teaching Quality Assessment System at Leading Universities in the World: United States Experience.	Journal: Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala. 2020 https://lumenpublishing.com/journals/index.php/rrem/ Scopus	
Всього: 12				

V. Відомості про науково-дослідну роботу та інноваційну діяльність студентів, молодих учених (коротко описати діяльність Ради молодих учених тощо).

Науково-дослідна робота є важливим напрямом підготовки студентів в Маріупольському державному університеті. З метою всебічного сприяння науково-дослідній роботі, винахідницькій та творчій діяльності здобувачів вищої освіти та молодих вчених в МДУ функціонує Рада молодих вчених. Її робота здійснюється за основними напрямками відповідно до Положення про Раду молодих вчених МДУ. Діяльність Ради молодих вчених МДУ спрямована на розвиток наукової, інноваційної, винахідницької та іншої творчої діяльності молодих вчених, підвищення їх професійного зростання; здійснення представництва, захисту прав та інтересів молодих вчених, виховання майбутніх наукових і науково-педагогічних кадрів; створення сприятливого клімату в МДУ для розвитку інтелектуального потенціалу молодих вчених.

У вересні 2020 року оновлено склад Ради молодих вчених МДУ (протокол №1 РМВ МДУ від 03.09.2020), який представлений на сторінці Ради на сайті МДУ: http://mdu.in.ua/index/rada_molodikh_vchenikh_mdu/0-240.

У січні 2020 року члени РМВ МДУ брали участь у підготовці збірки XXII підсумкової науково-практичної конференції викладачів «Актуальні проблеми науки та освіти» (07.02.2020).

З 10-20 березня 2020 року рада молодих вчених МДУ сприяла проведенню на факультетах Декади студентської науки 2020. Було видано збірники публікацій здобувачів вищої освіти економіко-правового факультету, історичного факультету, факультету філології та масових комунікацій, факультету іноземних мов, факультету грецької філології та перекладу.

Рада молодих вчених МДУ виступила співorganizатором регіональної науково-практичної конференції 14.12.2020 у м. Краматорськ «Молодь і наука: виклики та перспективи», під час якої молоді дослідники та досвідчені вчені обмінялися цікавим досвідом, корисною інформацією та результатами наукових досліджень інтелектуальної еліти різних наукових галузей Донецької області. З понад 200 учасників задіяно **113** співробітників та студентів МДУ.

У актуальному стані підтримуються інформаційні ресурси Ради молодих вчених МДУ:

1. Сторінка у Facebook: <https://www.facebook.com/pg/radamvmdu>;

2. Сторінка на сайті Маріупольського державного університету: http://mdu.in.ua/index/rada_molodikh_vchenikh_mdu/0-240;

3. Здійснюється комунікація електронною поштою: radamv@mdu.in.ua.

В Маріупольському державному університеті створено розвинуту систему студентських наукових об'єднань, основним завданням яких є створення умов для розкриття наукового та творчого потенціалу студентів. У 2020 році в університеті працювало **39** студентських наукових товариств (СНТ), дискусійно-інтелектуальних клубів, лабораторій тощо, у роботі яких активно брали участь **1342** студентів. Діяльність СНТ сприяє оволодінню спеціальністю, розширенню теоретичного кругозору і наукової ерудиції майбутніх спеціалістів, ознайомленню студентів зі станом розроблення наукових проблем у галузях науки, техніки, культури, формуванню здібностей застосовувати теоретичні знання в практичній діяльності, прищепленню студентам навичок ведення наукових дискусій тощо.

Роки	Кількість студентів, які беруть участь у наукових дослідженнях та відсоток від загальної кількості студентів	Кількість молодих учених, які працюють у закладі вищої освіти або науковій установі	Відсоток молодих учених, які залишаються у закладі вищої освіти або науковій установі після закінчення аспірантури
2017	2117 (67,6%)	86	64,7
2018	2141 (64,9%)	69	65,3
2019	2207 (65,3%)	47	100,0
2020	1981 (66,5%)	36	100,0

Студенти МДУ є активними учасниками наукових заходів: виступають із доповідями на наукових конференціях, публікують наукові статті, беруть участь в міжнародних та всеукраїнських студентських олімпіадах та конкурсах наукових робіт.

Згідно з наказами Міністерства освіти і науки України щороку в МДУ проводяться Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей та Всеукраїнська студентська олімпіада.

Перший тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей проводився в МДУ відповідно до наказу від 11.10.2019 р. №336. До базових ЗВО для участі у II турі Конкурсу було направлено **35** робіт студентів, з них **8** робіт нагороджено дипломами переможців:

Диплом III ступеня (за галуззю «Економіка») – магістр спеціальності «Економіка» Гнідіна Валерія.

Диплом II ступеня (за галуззю «Маркетинг») – бакалаври спеціальності «Менеджмент» Монастирська Катерина і Дзюба Ганна (випускниця);

Диплом II ступеня (за галуззю «Економіка та економічна політика») – магістр спеціальності «Економіка» Ларіна Дар'я.

Диплом II ступеня (за галуззю «Фінанси і кредит») – бакалавр спеціальності «Економіка» Шабельник Микола.

Диплом III ступеня (за галуззю «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа») – бакалавр спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» Музика Олена.

Диплом III ступеня (за галуззю «Журналістика») – магістр спеціальності «Журналістика» Ралюк Юлія.

Диплом III ступеня (за галуззю «Початкова освіта») – бакалавр спеціальності «Початкова освіта» Гнатюк Ольга.

Диплом III ступеня (за галуззю «Переклад») – магістр спеціальності «Філологія. Переклад (італійська)» Топалова Тетяна.

Перший етап Всеукраїнської студентської олімпіади проводився в МДУ відповідно до наказу ректора від 27.12.2019 р. №429. Через карантинні обмеження II етап Олімпіади не відбувся.

У Міжнародному конкурсі студентських науково-дослідних робіт з економіки (Республіка Молдова) переможцями стали студенти:

Диплом I ступеня – магістр спеціальності «Економіка» Ларіна Дар'я;

Диплом I ступеня – магістр спеціальності «Економіка» Гнідіна Валерія;

Диплом I ступеня – бакалавр спеціальності «Економіка» Сагірова Галина.

У II турі Міжнародного конкурсу студентських наукових робіт (м. Кременчук) студенти нагороджені:

Диплом III ступеня (за спеціальністю «Економіка») – магістр спеціальності «Економіка» Гнідіна Валерія.

Диплом III ступеня (за спеціальністю «Економіка») – бакалавр спеціальності «Економіка» Сагірова Галина.

Диплом II ступеня за результатами участі у Всеукраїнському конкурсі дипломних робіт отримала магістр спеціальності «Менеджмент організацій та адміністрування» Сердюк Лілія.

Щорічно в Маріупольському державному університеті проводиться Декада студентської науки. Цього року під час Декади працювало **40** наукових секцій, на яких студентами було представлено **570** доповідей, які були опубліковані у збірниках. В рамках Декади студентської науки проводилися засідання круглих столів, фонетичні конкурси, конкурси письмового та усного перекладу, літературні вітальні, засідання студентських наукових клубів і товариств, тренінги та інші заходи, спрямовані на залучення студентської молоді до наукової творчості.

VI. Наукові підрозділи (лабораторії, центри тощо за науковими напрямками, зазначеними у розділі II), **їх напрями діяльності, робота з замовниками** (зазначити назву підрозділу, стисло описати його діяльність та результативність роботи – до 30 рядків).

Інформація щодо науково-дослідної діяльності окремих структурних підрозділів МДУ у 2020 році

Інститут українсько-грецької дружби та елліністичних досліджень

На базі Інституту українсько-грецької дружби та елліністичних досліджень проводяться наукові дослідження з історії та культури греків, науково-практичні семінари та круглі столи за участю представників закордонних університетів.

11 березня 2020 р. на базі Інституту відбулось засідання секції «Актуальні питання новогрецької філології» в межах Декади студентської науки – 2020.

14 березня 2020 р. відбувся Науковий дебют «Мовна, літературна та культурна спадщина греків Приазов'я» для учнів міських шкіл, які вивчають новогрецьку мову, та студентів 1 курсу спеціальності «Мова та література (новогрецька)». Також на базі Інституту було проведено I етап Всеукраїнської олімпіади з новогрецької мови (9 лютого 2020 р.).

16 травня 2020 р. у дистанційному форматі було проведено круглий стіл «Актуальні питання грецької філології та перекладу».

24-25 листопада онлайн було проведено щорічний цикл заходів «Дні греків Надазов'я». Крім цього, на базі Інституту регулярно проводяться науково-методичні семінари викладачів кафедри грецької філології та перекладу.

Представництво Європейської організації публічного права в Україні

МДУ є членом Ради директорів Європейської організації публічного права (ЄОПП). На базі університету функціонує представництво цієї організації в Україні, одним із напрямків діяльності якого є поширення співробітництва з університетами та правничими організаціями Європейської спілки, у тому числі всебічний розвиток а підтримка наших студентів, які навчаються в Афінах (Греція) у Школі європейського права та управління, яка діє при Європейській організації публічного права. Стипендії на навчання за цією програмою були надані студентам І. Апанасько, В. Зацепіната Д. Кузьмішкіній у рамках договору між університетом та ЄОПП, з метою розвитку дружніх відносин між Україною і Грецією та сприяння інтеграції МДУ в європейський і світовий освітній простір.

Співробітництво з Європейською організацією публічного права за звітний період здійснювалось у декількох напрямках:

- науково-публіцистичної діяльності МДУ: голова Ради директорів ЄОПП Флогатіс С. є членом редакційної колегії Вісника МДУ: Серія «Право»;
- за участю Верховної Ради України триває організаційна робота щодо прийняття України в якості члена Ради директорів Європейської організації публічного права;
- відповідно до договору про співробітництво за посередництвом ЄОПП здійснюється організаційна підготовка питання про навчання здобувачів вищої освіти МДУ у Афінському університеті у 2021 році;
- опрацьовується питання із здобувачами вищої освіти, які перебувають на навчанні у Афінському університеті, щодо запровадження в навчальний процес МДУ методів навчання за Європейськими освітянськими практиками;
- продовжена робота із обміном досвідом, набутим членами ЄОПП, при викладанні дисциплін із спеціальності «Міжнародне право»
- За організаційної участі ЄОПП проведена ІХ науково-практична конференція «Сучасний розвиток державотворення та правотворення в Україні: проблеми теорії та практики».

Італійський культурний центр

Італійський культурний центр, створений на базі МДУ в 2008 році на підставі Угоди про співробітництво між Маріупольським державним університетом та Італійським інститутом культури в Україні, продовжує свою успішну діяльність.

На базі центру працює бібліотека італійської літератури, яка сьогодні налічує близько 1500 примірників довідкової, навчально-методичної і художньої літератури. На період карантинних заходів бібліотека Італійського культурного центру розширяє діапазон послуг та ресурсів, які можна отримати віддалено. Основним завданням бібліотеки італійської літератури є інформаційна підтримка навчального та наукового процесів в університеті, які нині здійснюються в дистанційному режимі. З огляду на це, бібліотека переходить на дистанційне обслуговування, створюючи електронний каталог і поповнюючись примірниками в електронному форматі.

Основними напрямками діяльності центру залишаються вивчення італійської мови й популяризація італійської мови та культури. Задля досягнення поставлених задач, у 2020 році Італійський культурний центр проводив активну діяльність на своїх сторінках у соціальних мережах. Крім цього, Італійський культурний центр брав активну участь у проведенні щорічного Тижня італійської мови у світі, у рамках якого з метою підвищення кваліфікації викладачами італійської мови взято участь у циклі вебінарів та онлайн конференцій організованих Італійським інститутом культури в Києві та Венеційським університетом Ка'Фоскарі.

Польський культурний центр

З 2010 року в МДУ успішно функціонує Центр польської культури, який регулярно відвідують іноземні делегації (Польща, Греція, Італія). На базі Центру працює бібліотека польськомовної літератури з історії, культури Польщі, методики викладання, проводяться дні польської мови, історії, культури не лише для студентів університету, а й для учнів мариупольських шкіл, а також з 2020 р. постійно оновлюється і активно функціонує Facebook сторінка Центру польської культури.

З ініціативи та за сприяння кафедри слов'янської філології та перекладу в 2020 році на базі Центру польської культури проводилися наукові і культурно-просвітницькі заходи, а саме:

- Організація, проведення та підбиття підсумків XVI конкурсу літературних перекладів "ПереКЛАДач", у якому брали участь студенти МДУ та учні середніх навчальних закладів м. Маріуполя.

- Онлайн лекторій «Віртуальна подорож-знайомство з Польщею» та «Національна польська легенда про Вавеле Дракона» 28 травня 2020 р. у межах подовження проекту «Вивчаємо польську мову разом» в умовах карантину.

- Міжнародна інтернет-конференція «Сучасні славістичні студії: основні напрями і перспективи досліджень» 18 – 29 травня 2020 р.

- Відкриття XVII Конкурс літературних перекладів «ПереКЛАДач» 30 жовтня 2020р. Цього року конкурс проводиться у рамках святкування 30-річчя МДУ

На честь Дня незалежності Польщі кафедра слов'янської філології та перекладу і Центр польської культури провели низку заходів у листопаді 2020р.: орфографічний конкурс з польської мови (диктант), відео-лекція (презентація найвидатніших та найвеличніших міст й місць сучасної Польщі), підбиття підсумків орфографічного конкурсу та нагородження переможців й учасників; оголошення про мовно-творчий конкурс для студентської молоді «Gdybum był Polakiem», результати якого оприлюднюватимуться в період проведення Декади студентської науки – 2021.

Центр гендерних досліджень та освіти

Основною метою діяльності центру є впровадження гендерних підходів у навчальний процес університету, поширення гендерних знань, підвищення рівня обізнаності студентської молоді з гендерних питань.

Протягом року Центр надавав консультативні послуги та поширював інформацію щодо гендерних питань серед студентської молоді.

Директором Центру Ю. Константиною було надано коментарі для газети «Приазовский рабочий»:

- щодо навчальної програми для школярів «Основи сім'ї». Стаття: «Основы семьи или основы дискриминации?» (<http://pr.ua/news.php?new=56323>).

- щодо святкування 8 березня. Стаття: «Женский вопрос» – все еще на повестке» (<http://pr.ua/news.php?new=55789>).

30 жовтня 2020 року 25 студентів спеціальностей «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» та «Політологія», взяли участь у вебінарі «Жінки на лінії зіткнення», який був організований Центром разом з кафедрою міжнародних відносин та зовнішньої політики Маріупольського державного університету та представниками Донецького офісу ОБСЄ. В ході заходу було обговорено роботу СММУ в Донецькій області, роботу Відділу з гендерних питань Маріупольського хаба, висвітлено роль жінок на лінії зіткнення. В ході заходу було презентовано книгу «Жінки на лінії зіткнення», що була підготовлена відділом преси та публічної інформації СММ ОБСЄ.

Спікерами заходу виступили Альфред Кюперс, офіцер по взаємодії зі ЗМІ Донецького офісу ОБСЄ, Анна Фесенко, старший прес-асистент ОБСЄ, Адія Мадилова, офіцер з гендерних питань Відділу з гендерних питань Маріупольського хабу, Юлія Константинова Директор Центру гендерних досліджень та освіти, Вікторія Сенатосенко асистент кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики МДУ.

Науково-дослідний екологічний центр

Необхідною умовою забезпечення розвитку МДУ є посилення наукової роботи як провідного напрямку діяльності. Навчальний процес має бути підпорядкований формуванню та розвитку у студентів професійних компетентностей у практичній та науковій діяльності.

Так, з початку 2020 року на базі центру проводилися практичні заняття студентів з дисциплін: Метеорологія та кліматологія, Екологічна токсикологія, Моніторинг довкілля, Екологічна безпека, Геологія з основами геоморфології та ґрунтознавства, Загальна екологія. Заняття проводилися з використанням спеціального обладнання.

Обладнання лабораторії дозволило проводити практичні заняття з предмету «Радіоекологія» для студентів 4 курсу очної та заочної форм навчання, в ході яких визначався локальний рівень забруднення радіонуклідами в різних районах м. Маріуполь, рівень радіоактивності різних будівельних, побутових, біологічних та інших поширених в місті матеріалів. В ході практичних занять, студенти успішно опанували методи прямої дозиметрії, навчилися впевнено поводитися з дозиметром і обчислювати отримані дані.

За допомогою приладів Центру здобувачі вищої освіти разом із викладачами проводили підготовку до регіональних, Всеукраїнських та Міжнародних конференцій, конкурсів студентських наукових робіт.

На базі Центру виконувались кваліфікаційні роботи студентами ОС «Магістр». Студенти ОС «Магістр» у період з жовтня по листопад проходили науково-дослідну практику на базі Центру (дистанційна форма). Під час практики студенти брали участь у виконанні першого етапу науково-дослідної роботи кафедри за темою «Формування механізму забезпечення безпеки екосистем в умовах сталого розвитку». Практиканти досліджували особливості формування екосистем в умовах підвищеного рівня урбанізації, виявляли залежність між якістю атмосферного повітря та рівнем екологічної безпеки, проводили обробку інформаційних джерел за темою кафедри, аналізували міжнародну практику в області забезпечення екологічної безпеки країни.

Навчальна лабораторія «Телестудія МДУ-медіа»

У 2020 році на факультеті філології та масових комунікацій Маріупольського державного університету функціонувала навчальна лабораторія «Телестудія МДУ-медіа», створена у 2011 році завдяки гранту Фонду розвитку ЗМІ Посольства США отриманому МДУ.

Протягом навчального року на базі навчальної лабораторії проводилися практичні заняття з дисципліни «Історія кіно та телемистецтва» серед студентів спеціальності «Журналістика» (освітні програми «Журналістика» та «Зв'язки з громадськістю»). Також в рамках роботи навчальної лабораторії студенти кафедри соціальних комунікацій проходили навчально-виробничу практику. Студенти мали змогу виконувати індивідуальні завдання, користуючись матеріально-технічною базою телестудії (дисципліна «Вступ до спеціальності» у 1 курсу освітньої програми «Журналістика та соціальна комунікація»).

Під час введення режиму дистанційного навчання навчальна лабораторія бере участь в організації викладання курсу «Реклама» для здобувачів освіти ОС «Магістр» І року навчання.

У 2020 році активно використовувалися можливості навчальної лабораторії у рамках медіа-супроводу заходів в університеті, проводилася відео зйомка та допомога в організації тренінгів для студентів спільно з проектом «Mediahub»: «Журналістське розслідування: методи, інструменти, безпека», «EUfactcheck: загальноєвропейський проєкт: ефективність, фактчекінг, етика»; «Інноваційний сторітелінг в мультимедіа».

На базі телестудії з метою розповсюдження кращих європейських практик в рамках проєкту були проведені майстер-класи провідних європейських спеціалістів, партерів МДУ у проєкті DESTIN: директора Європейської асоціації підготовки журналістів (ЕЖТА), Наді Віссерс - «EUfactcheck: загальноєвропейський проєкт: ефективність, фактчекінг, етика», медіа-експерта Європейської мережі етичної журналістики (ЕЖН), экс-редактора служби новин BBC – Даніки Ліч.

Бібліотека елліністичних студій «Костянтинос Левендіс»

Бібліотека елліністичних студій «Костянтинос Левендіс» є одним із найцінніших скарбів Маріупольського державного університету. Вона є найбільшою в Україні бібліотекою грецької літератури з фондом понад 18 тисяч примірників новогрецькою, давньогрецькою, англійською, німецькою, італійською, латинською мовами, до їх числа також входять рідкісні екземпляри з особистої бібліотеки директора Фонду Хараламбоса Бакірдіса.

За 2020 рік фонд бібліотеки збільшився на 300 видань з мовознавства, методики викладання, педагогіки, літератури, історії, права, релігії, також були отримані підручники з новогрецької мови; проведено моніторинг каталогів навчально-методичної, довідкової, лінгвокраїнознавчої літератури, словників, аудіо, відео матеріалів грецьких фондів, сайтів, ресурсів з метою оновлення та поповнення; здійснювалось надання інформативної та консультативної допомоги щодо сертифікації знання новогрецької мови

Протягом звітного року бібліотеку відвідав Михайло Винницький - керівник секретаріату Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Доступ до бібліотеки елліністичних студій є відкритим, а тому її фондом користуються студенти і науковці з Маріуполя, Києва, Одеси, Львова, Афіні, Салонік, Яніни.

Інформаційний центр Європейського Союзу

Протягом 2020 року Центр ЄС часто був площадкою для проведення міжнародних семінарів, круглих столів, науково-практичних конференцій за участі представників вищих навчальних закладів, дипломатичних установ, громадських організацій та фондів.

23 квітня 2020 року Представництвом ЄС в Україні для координаторів Інформаційних центрів ЄС було організовано (на платформі Zoom) участь у вебінарі «Пріоритети допомоги ЄС Україні для подолання наслідків епідемії COVID-19». Учасники вебінару мали можливість більше дізнатися про поточну ситуацію глобальної відповіді ЄС на COVID-19, зокрема, пакет допомоги Україні від ЄС та поставити запитання спікерам. Спікерами виступили: пан Матті Маасікас, Посол, Голова Представництва ЄС в Україні; пан Штефан Шльойнінг, Керівник Програм співробітництва Представництва ЄС в Україні.

4 травня 2020 року Інформаційний центр ЄС узяв участь в онлайн вебінарі «Вплив європейської інтеграції на зайнятість та професійний розвиток в умовах карантину». Основною метою вебінару була підготовка Інформаційних центрів ЄС до проведення Днів кар'єри ЄС. Економічна криза, спричинена пандемією та карантинном, внесла свої корективи у тематику Днів кар'єри. Тому, в рамках вебінару команда проєкту «Інформаційна підтримка мереж ЄС в Україні» представила для обговорення підходи, які в подальшому можна використати для організації заходів онлайн або в реальному режимі.

У червні 2020 року в рамках діяльності Інформаційного центру ЄС була проведена профорієнтаційна практика для школярів у дистанційному форматі ЄВРОВІКТОРИНА-2020. Також Інформаційний центр ЄС було запрошено до участі у майстер-класі «Оплачуване стажування у інституціях ЄС для української молоді». Зокрема, основні акценти було наголошено що треба та як можна потрапити на стажування у: Європейську комісію, Європейський парламент, Європейський соціально-економічний комітет, Представництво ЄС в Україні.

У листопаді 2020 року в онлайн форматі відбулася зустріч мереж ЄС, у рамках якої учасники взяли участь у тренінгах, презентували кращі практики діяльності, основні результати проєкту 2020 року «Інформаційна підтримка мереж ЄС в Україні» та обговорили планування на 2021 рік.

Центр українознавчих студій

У 2020 році викладачі кафедри української філології та студенти спеціальності «Українська мова та література» брали активну участь у наукових, освітніх, культурно-просвітницьких, профорієнтаційних заходах Центру українознавчих студій:

Проведення науково-методичних семінарів та круглих столів з актуальних проблем українознавства: «Використання інформаційно-комунікативних технологій під час підготовки студентів-філологів» (березень 2020р.); «Переваги інтерактивних методик навчання в закладах загальної середньої освіти» (травень 2020р.); «Мобільні технології у викладанні – нові виклики» (жовтень 2020р.); «Гуманізація сучасної філологічної освіти» (листопад 2020р.).

Проведення заходів з нагоди ювілейних та пам'ятних дат видатних українських письменників, мовознавців, літературознавців:

- проєкти «Голодомор очима дітей»; «До Мельпомени: коли музи мовчать...», присвячений пам'яті письменників, перекладачів, мовознавців, розстріляних в урочищі Сандармох 27.10 – 4.11.1937

- Тиждень української писемності та мови (проведення студентських поетичних флешмобів; відкрита лекція «Полемічна діяльність Острозького осередку і його роль у становленні теорії та практики українського риторичного мистецтва», написання Всеукраїнського диктанту національної єдності (листопад 2020р.).

Залучення студентів до участі у XX Міжнародному конкурсі української мови імені Петра Яцика; Міжнародному мовно-літературному конкурсі учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка тощо. Залучення студентів до наукової діяльності: участь у студентських наукових конференціях, конференціях для молодих учених, а також публікації результатів власних наукових досліджень з української філології та методики викладання філологічних дисциплін (опубліковано 64 статті та тез доповідей на конференціях різного рівня, 7 з них – у фахових виданнях, індексованих у базах даних (статті виконані у співавторстві з науковими керівниками);

Співробітництво з Національним агентством України з питань державної служби (участь у програмах «Комунікація та взаємодія державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування» та «Просування принципів гендерної рівності в забезпеченні сталого розвитку українського суспільства» з підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування) та з Головним управлінням Пенсійного фонду України в Донецькій області (участь у програмі «Європейська інтеграція» з підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування).

Співробітництво з департаментом освіти Маріупольської міської ради, міськими закладами загальної середньої освіти (Програма «Використання мобільних технологій під час навчання мови», програми майстер-класів «Використання флеш-карток на уроках української мови та літератури» та «Скрайбінг-технології у вивченні літератури» для курсів підвищення кваліфікації для вчителів української мови та літератури), з Донецькою обласною Малою академією наук учнівської молоді (проведення II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН, секція «Українська мова»).

Надання коментарів ЗМІ м. Маріуполя: народознавчий коментар щодо святкування українцями зимових свят (Різдво, Св. Василя та Маланки, Водохреще) – сюжет на ТВ-7 (січень 2020), коментар до Дня української писемності та мови – сюжет на ТВ Донеччина (листопад 2020)

Лабораторія соціологічних досліджень

Основними напрямками діяльності лабораторії у 2020 році були: залучення студентів до науково-дослідної роботи, зокрема через отримання ними практичних навичок зі збору, обробки, аналізу і узагальнення соціологічної інформації, створення студентських наукових колективів, спільне написання звітів та статей; виконання замовлень на соціологічні дослідження структурних підрозділів університету, державних та недержавних служб та відомств; поширення соціологічних знань серед основних споживачів освітніх послуг. Діяльність Лабораторії забезпечена ліцензованими програмами OCA та SPSS Statistics (для проведення соціологічних досліджень). Так, у звітному році проведено підготовчу роботу для проведення соціологічного дослідження «Взаємодія поліції та населення майбутньої Сартанської ОТГ». Даний проєкт реалізувався в межах Програми ООН із відновлення та

розбудови миру за фінансової підтримки урядів Данії, Швеції та Швейцарії. А у лютому-травні 2020 року соціологічною лабораторією МДУ на замовлення ГО «Колегіум Анни Ярославни Схід» відповідно було проведено опитування з метою виявлення ставлення населення регіону до поліції. Дослідження проводились на території майбутньої Сартанської ОТГ: у смт. Сартана, смт. Талаківка, с. Павлопіль, с. Чермалик та с. Лебединське. Вибірка складає 306 респондентів у віці 18-75 років. Опитування проведено методом особистого інтерв'ю та анкетування під час заходів проєкту «Кава з поліцейськими» та онлайн на сторінці проєкту. Теоретична похибка не перевищує 2%. Опитування сприяло розумінню, як діяти в ситуаціях, коли є загроза життю чи майну, що робити, якщо людина стала свідком правопорушення. Представники поліції отримали розуміння, які аспекти їх роботи потребують вдосконалення.

За підсумками дослідження виявлено наступне:

- середній рівень довіри населення до поліції склав 81,13%;
- рівень поінформованості про діяльність поліції склав 58,66%;
- рівень ефективності роботи поліції склав 57,33%.

Результати дослідження використані в роботі Національної поліції Сартанської ОТГ задля укріплення довіри населення до поліції, вирішення проблем безпеки та захисту прав людини, проведення профілактичної роботи із запобігання правопорушенням через заходи соціального згуртування та неформального навчання.

Музей історії та археології МДУ

Основними напрямками діяльності Музею у 2020 році були: комплектування музейних зібрань; експозиційна, фондова та пам'яткоохоронна роботи; допомога в організації навчально-виховного процесу; науково-дослідна діяльність. Освітня та виховна робота здійснювалася шляхом проведення оглядових та тематичних екскурсій, уроків-екскурсій, надання консультацій з питань історії, археології та краєзнавства. Археологічною експедицією МДУ досліджено один з курганів біля селища Ялта (9 поховань доби бронзи). Продовжено роботу з паспортизації курганів Донеччини. Археологічна експедиція МДУ спільно з Донецьким обласним краєзнавчим музеєм (м. Краматорськ) провели натурні обстеження території на півдні Донецької області. Роботи проводилися на території Мангушського району спільно з ДП «ІЛЛІЧ-АГРО ДОНБАС» публічного акціонерного товариства «Маріупольський металургійний комбінат імені Ілліча» згідно з Договором про партнерство та співробітництво та на території Великоновосілківського району згідно з Договором про проведення науково-дослідних робіт з визначення розташування пам'яток (об'єктів) археологічної спадщини між МДУ та Відділом культури, молоді та спорту Великоновосілківської РДА. Задачею проведення археологічної розвідки був огляд даних об'єктів, визначення їх параметрів і сучасного технічного стану з метою підготовки обліково-охоронної документації.

Працювала постійно діюча археологічна експозиція. Музей пропагував та популяризував досягнення історичної та археологічної науки, надавав можливість викладачам використовувати експозиційний та фондовий матеріал в науково-дослідній роботі та навчальному процесі. Протягом 2020 року проведено: 11 екскурсій для 145 відвідувачів, проведено низку кінопоказів у рамках Кіноклубу медіапросвіти з прав людини Docudays UA «Human Rights». Проведено ряд презентацій та турнірів з настільної історичної гри «Маріуполь step by step» за участі студентів спеціальності «Історія та археологія».

На базі Музею проведено безпекові студії на тему: «Побудова співпраці з поліцією через спільний захист культурних пам'яток» з метою сформувані навички комунікації учнів з поліцією, познайомити учнівську молодь з поняттям культурні пам'ятки, з особливостями їх захисту на державному та локальному рівнях, освітити роль поліції та населення в захисті культурно-історичних пам'яток.

З метою залучення молоді до краєзнавчої, науково-дослідницької роботи, до формування, збереження та раціонального використання Музейного фонду України; вивчення історії та культури рідного краю продовжили роботу тематичні виставки:

- виставка, присвячена 65-річчю з дня народження відомого археолога, маріупольського краєзнавця, викладача МДУ – Володимира Костянтиновича Кульбаки (1954 – 2009 рр.). Мета виставки: вшанування пам'яті відомого археолога, маріупольського краєзнавця, викладача МДУ – Володимира Костянтиновича Кульбаки; залучення молоді до краєзнавчої, науково-дослідницької роботи, до формування, збереження та раціонального використання Музейного фонду України; вивчення історії і культури рідного краю;

- виставка досягнень і результатів польового сезону археологічної експедиції МДУ.

Продовжено роботу з наукового опрацювання музейних зібрань (атрибуція, класифікація і систематизація, інтерпретація); організації комплектування музейних зібрань; організації та здійснення первинного обліку музейних предметів; ведення облікової документації; шифрування музейних предметів: основного фонду – 633 одиниці, допоміжного фонду «Д» (Документі) – 83 одиниці.

На базі Музею проводилися засідання історико-археологічного студентського наукового товариства МДУ, профорієнтаційні заходи для маріупольських школярів та екскурсії.

Науково-дослідна лабораторія духовного та пізнавального розвитку особистості

У 2020 році діяльність Лабораторії була спрямована на розв'язання актуальних питань виховання загальнолюдських цінностей у студентської молоді як соціально-ціннісної основи її ефективної адаптації до умов професійної діяльності. Головними напрямками досліджень були сучасні тенденції інноваційної організації професійної освіти, виховання студентської молоді на засадах морально-етичних, духовно-естетичних, соціально-культурних цінностей та відсутністю обґрунтованих соціально-педагогічних технологій особистісно-орієнтованого виховання загальнолюдських цінностей особистості у студентів ЗВО. Одним з перспективних напрямів роботи була розробка теоретичної моделі виховання загальнолюдських цінностей у студентів. Продовжено співпрацю Лабораторії з науково-дослідним Інститутом духовного розвитку людини Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля «Духовність особистості: методологія, теорія і практика» (реєстраційний № 0105U000264).

Проведено ряд заходів для студентської молоді м. Маріуполя: круглий стіл «Сучасні проблеми фізичного виховання та духовного розвитку сучасної молоді»; семінар-практикум; культурно-просвітницька акція «В.О.Сухомлинський – майстер радісної педагогіки для дітей», під час якої працювали педагогічна студія «Сухомлиновські читання» та Майстер клас «Місто майстрів». Заслухано доповіді з тематики проблем духовного та пізнавального розвитку особистості; захід на платформі Zoom, присвячений Всесвітньому дню Науки (World Science Day) в умовах дистанційного навчання із запровадженням новітньої форми взаємодії зі здобувачами – web-quest, рольова гра, дискусія на тему: «Духовний розвиток особистості: ретроспективний огляд досліджень». Взято участь в online (Інтернет) науково-практичній конференції «Взаємодія духовного і фізичного виховання у формуванні гармонійно розвиненої особистості (м. Слов'янськ, ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

Психологічна лабораторія «Образ та якість життя особистості в процесі професійного становлення»

Протягом 2020 року було проведено ряд констатувальних та формуючих досліджень, що сприяли визначенню особливостей процесу усвідомлення власної ресурсності та формування образу «Я-професіонал» у здобувачів вищої освіти:

- «День психічного здоров'я», що був спрямований на актуалізацію і поширення новітнього психологічного досвіду, підвищення ствердження позитивного світосприйняття та реалізовувався під гаслом «Психічне здоров'я для всіх: більше інвестицій – більше доступності». Співробітниками кафедри практичної психології та здобувачами спеціальності «Психологія» підготовлені просвітницькі тематичні заходи, інтерактивний простір позитивного спілкування, квест, фото-зони. В умовах адаптивного карантину Психологічна лабораторія здійснювала свою роботу за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій та проводила наступні заходи:

- *Майстер-клас «Організаційні, методичні, та прикладні аспекти роботи практичного психолога в структурі інклюзивно-ресурсного центру»*. Фахівцем-стейкхолдером виступила практичний психолог інклюзивно-ресурсного центру Волноваської районної ради Донецької області, психолог Проекту «Психосоціальна підтримка осіб, постраждалих в наслідок конфлікту в Україні», випускниця МДУ спеціальності 053 «Психологія». Здобувачі вдосконалювали практичні навички, розбираючи типові ситуативні проблеми у випадках звернення педагогів, батьків та інших осіб до інклюзивно-ресурсного центру. Були обговорені питання щодо можливостей та особливостей роботи практикуючих психологів в умовах сьогодення.

- *Майстер-клас «Можливості інтерактивної гри як інструменту роботи психолога»*. Фахівцем-стейкхолдером виступила практичний психолог комунального закладу «Дитячий будинок змішаного типу «Центр опіки» для дітей дошкільного та шкільного віку». Метою проведення заходу була можливість ознайомитись з дієвим інструментом психологічної практики – авторською інтерактивною грою «Дерево долі». Учасники випробували дієвість авторської методики та пропонували власні варіації щодо її подальшого використання.

- *Майстер-клас «Робота з травмою та втратою»* в рамках проекту Ради Європи «Внутрішнє переміщення в Україні: розробка тривалих рішень». Психолог Кальміуського районного центру соціальних служб для сім'ї та молоді Маріупольської міської ради провела захід, спрямований на отримання теоретичних та практичних знань стосовно специфіки роботи з людьми, які потрапили у складні життєві обставини; розкрито та розмежовано соціальні та психологічні функції в процесі роботи з людьми в особливому стані. Завдяки різноманіттю практичних прикладів здобувачі мали змогу поєднати теоретичний матеріал з реальними практичними діями.

Юридична клініка «ЮрАзов'є»

Протягом 2020 року щотижня здійснювався постійний прийом громадян у приміщенні юридичної клініки (за адресою: пр. Будівельників, 129) кабінет 201, у вівторок та четвер з 14:30 до 16:30, а також за окремим графіком надавались консультації спільно з працівниками Головного територіального управління юстиції.

Розширено співробітництво із закладами вищої освіти, що здійснюють підготовку фахівців-юристів, із судовими, правоохоронними органами, органами юстиції, державної влади і місцевого самоврядування, з іншими установами та організаціями, зокрема з Головним територіальним управлінням юстиції у Донецькій області, Маріупольським міським центром з надання безоплатної вторинної допомоги, Маріупольським міським відділенням пенсійного фонду України. Також протягом 2020 року на базі клініки надано юридичні консультації на 27 звернень громадян, зокрема: 2 – у галузі господарського та господарського-процесуального права; 3 – у галузі сімейного права; 3 – у галузі трудового права; 6 – у галузі адміністративного права; 6 – у галузі цивільного та цивільно-процесуального права; 7 – у галузі права соціального захисту та пенсійного забезпечення.

Окрім того, у зв'язку з встановленням карантину та запровадженням обмежувальних протиепідемічних заходів, з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, фахівці юридичної клініки надавали правові консультації у телефонному режимі та із застосуванням інших електронних засобів зв'язку та комунікації. Загалом таких консультацій було здійснено 52.

Продовжено співпрацю з Асоціацією юридичних клінік України та участь в діяльності Координаційної ради молодих юристів при Головному територіальному управлінні юстиції в Донецькій області. Студенти-консультанти та керівник юридичної клініки брали участь у науково-практичних семінарах з метою підвищення правової свідомості студентів-консультантів юридичних клінік по наданню громадянам безоплатної правової допомоги із застосуванням інших електронних засобів зв'язку та комунікації.

Разом з тим, в першій половині 2020 року фахівці клініки продовжували діяльність у рамках проекту UPSHIFT від міжнародного фонду UNICEF Ukraine та Фонду «Професійний

розвиток Харкова» за фінансової підтримки Європейського Союзу, де здійснюється реалізація гранту і практично втілюється розроблений студентами-правниками проєкт «Studconsult», метою якого є надання безоплатної правової допомоги громадянам. Фахівці клініки з січня по березень 2020 року вели власну рубрику щодо надання правових консультацій на телеканалі «Маріупольське телебачення». У грудні 2020 року консультанти клініки також брали участь у конкурсі соціальних роликів «Правовий інформатор» від регіонального центру БВПД у Донецькій та Запорізькій областях, де команда посіла перше місце у номінації «Найбільша кількість переглядів».

Центр Балто-Чорноморських регіональних досліджень

У 2020 році основним напрямом роботи Центру є реалізація спільно із ЗВО-партнерами заходів щодо розвитку проєкту Еразмус+ «Переосмислення регіональних досліджень: Балто-Чорноморський зв'язок» задля сприяння розвитку вищої освіти в Україні та допомоги університетам відповідати найвищим освітнім стандартам, розвивати вітчизняним університетам зв'язки з університетами-партнерами в Європі, залучати іноземних студентів та проводити наукові розвідки у Балто-Чорноморському регіоні, досліджуючи його історичний, політичний, економічний та культурний розвиток. У квітні 2020р. Центр став одним із співорганізаторів міжнародної науково-практичної конференції «Україна і світ», що відбулася онлайн на кафедрі історичних дисциплін МДУ. У травні 2020 р. директор Центру С. Пахоменко брав участь у міжнародній науковій конференції «Світ в епоху пандемії та в постпандемічний період», що проходила на базі Університету А. Міцкевича в Познані (Польща). Налагоджені наукові контакти з колегами з факультету соціальних наук Латвійського університету, проведено публічну лекцію на тему «Політика історичної пам'яті в Україні».

У липні Центр став співорганізатором семінару-практикуму «Дезінформація як інструмент гібридної війни: особливості поширення та можливості протидії», який проходив за участі представників дипломатичних структур, експертів, військовослужбовців і студентів. Під час заходу з доповідями виступили начальник відділу міжнародного співробітництва та комунікацій Дипломатичної академії України імені Геннадія Удовенка при МЗС Катерина Смаглій, головний спеціаліст відділу європейської та євроатлантичної інтеграції Державного комітету телебачення і радіомовлення України Ірина Жовта, експерти з комунікацій, питань інформаційних війн та інформаційної безпеки, а також вчені Вільнюського університету та МДУ.

У вересні Центр став організатором відкритого засідання наукового товариства студентів міжнародників і політологів «Диспут клуб Виклики ХХІ століття». Учасники диспут клубу обговорили події в Біларусі, причини та можливі наслідки білоруських протестів, реакцію на них з боку ЄС, Росії та України. Спеціальним гостем зустрічі був дослідник Карлова Університету (Прага) та Університету Коменського (Братіслава), відомий спеціаліст з питань білоруської політики Аляксей Кажарський. У жовтні 2020 р. Центр став учасником Днів кар'єри ЄС, що проводилися в дистанційному форматі. Директором Центру надано інформацію про грантові можливості для молоді в країнах Балто-Чорноморського регіону

Протягом року здійснювалася консультативна допомога студентам у написанні наукових реферативних, курсових, бакалаврських та магістерських робіт з Балто-чорноморської тематики, а також з питань участі у міжнародних науково-освітніх заходах. Здійснено відбір і формування групи студентів від МДУ для участі в зимовій політологічній школі Університету Тарту, надано організаційну та методичну допомогу учасникам школи. Магістрант МДУ Владислав Клюс підготував есе на тему «Сучасні безпекові тенденції на східному фланзі НАТО та перспективи регіонального співробітництва» і здобув перемогу у Конкурсі студентських робіт Клубу випускників Академії НАТО. У роботі розглянуто найуразливіший сектор Альянсу – Балтійські та Чорноморські регіони. Студент нагороджений поїздкою до Брюсселю, де відвідає штаб-квартиру НАТО.

Підготовлено силабуси англomовних навчальних дисциплін «Міграційні процеси країн регіону» (викладач О. Гільченко), «Медіа, комунікації, пропаганда (викладач Г. Трифонова) в

рамках магістерської програми «Балто-Чорноморські регіональні дослідження». Також, було розроблено змішаний дистанційний курс «Політика історичної пам'яті в країнах Балто-Чорноморського регіону» (викладачі С. Пахоменко, Ю. Константинова, А. Трофименко)

Сторінка Центру в ФБ містить інформацію про діяльність Центру та широкий спектр матеріалів з міжнародної політики, а також інформацію про конференції, конкурси, проекти, гранти в країнах регіону

VII. Наукове та науково-технічне співробітництво із закордонними організаціями

(надати загальну інформацію про стан міжнародного наукового співробітництва установи: характеристику основних напрямів міжнародного наукового і науково-технічного співробітництва, приклади їх успішної реалізації та перспективи розвитку) (до 20 рядків)

Міжнародні зв'язки та їх розвиток є одним із пріоритетних напрямків діяльності Маріупольського державного університету. За роки свого існування МДУ розробив власну модель міжнародної діяльності, яка передбачає комплексне співробітництво з державними установами іноземних країн, адміністраціями, меріями, провідними університетами тощо.

Обставини, які склались у міжнародному середовищі у 2020 році, звісно наклали свій відбиток на хід і розвиток відносин між МДУ та його іноземними партнерами. Проте, навіть незважаючи на карантинні обмеження, які діяли протягом переважної частини 2020 року, Університет продовжив шукати можливості як для зміцнення і поглиблення вже існуючих зв'язків, так і для розвитку нових.

Одним із аспектів міжнародного співробітництва МДУ є прийом іноземних делегацій та робота згідно із підписаними двосторонніми угодами. Стосовно прийому іноземних делегацій, Університет, нажаль, із усім відомих причин, не мав змогу утримати ті показники, які він мав протягом останніх декількох років. Проте йому вдалося зберегти і навіть розширити коло іноземних партнерів: так, станом на кінець 2020 року університетом підписано 119 угод про співробітництво з іноземними партнерами. Крім цього, Університет продовжив бути членом таких авторитетних міжнародних організацій як Європейська асоціація університетів, Європейська організація публічного права, Мережа Середземноморських університетів, Асоціація ректорів педагогічних університетів Європи, Мережа університетів Чорноморського регіону.

Завданню адаптувати досвід передових університетів світу та впроваджувати його в практику МДУ за всіма напрямками слугує активна участь науковців університету в розробці та реалізації міжнародних освітніх та наукових проєктів, серед яких найперспективнішими є:

Проєкт Еразмус+ «Переосмислення регіональних досліджень: Балто-Чорноморський зв'язок», участь у якому разом із МДУ приймають такі ЗВО України, як Львівський національний університет імені Івана Франка, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Одеський національний університет імені І.І. Мечникова. Партнерами проєкту також є провідні європейські ЗВО з таких країн: Естонія, Польща, Швеція та Литва.

Мета проєкту – модернізація регіональних досліджень в Україні через впровадження англомовної магістерської програми з регіональних досліджень Балто-Чорноморського регіону. У своїй основі проєкт націлений на підвищення ефективності діяльності університетів України у підготовці фахівців з міжнародних відносин та регіональних досліджень.

Загалом протягом звітного року в рамках цього проєкту було розроблено і впроваджено чотири магістерських програми, кожна з яких доступна на учбовому порталі МДУ Moodle. У розробці кожної з програм приймали участь щонайменше 11 студентів та 2 викладача.

Проєкт Еразмус+ «Журналістська освіта за демократію в Україні», що об'єднує 10 українських університетів. Окрім МДУ, це – КНУ імені Тараса Шевченка, ЛНУ імені Івана Франка, Український католицький університет, Сумський державний університет, Ужгородський національний університет та інші авторитетні заклади вищої освіти. Координатором проєкту є Університет Бат Спа (Велика Британія), партнерами – Міністерство освіти і науки України та Українська асоціація студентів. Незважаючи на епідситуацію, рамках

цього проєкту у 2020 році було продовжено проведення семінарів та зустрічей в онлайн форматі; були проведені експертизи навчальних програм спеціальності «Журналістика» разом із експертами з Австрії, Нідерландів, Швеції. На основі отриманих результатів експертної оцінки були змінені програми ОС Бакалавр і ОС Магістр. Також була розпочата робота над створенням та впровадженням онлайн курсів з медіа грамотності.

У серпні 2020 р. Маріупольський державний університет долучився до ще одного проєкту у рамках Програми Європейського Союзу *Еразмус+* задля розбудови потенціалу у сфері вищої освіти і реалізовуватиме проєкт *«Адаптація та інтеграція іноземних студентів»*, який об'єднає освітні заклади і підприємства України, Італії, Німеччини та Литви.

Попередня робота у рамках цього проєкту, мета якого - розвиток потенціалу закладів вищої освіти і вдосконалення роботи українських вишів з іноземними громадянами, вже почалась. Його реалізація передбачає інтеграцію іноземних студентів до культурного, етнічного та соціального середовища України й Європейського Союзу, підвищення кваліфікації академічних працівників щодо особливостей роботи з громадянами із зарубіжних країн, а також розбудову потенціалу міжнародних офісів і підвищення якості надання адміністративних послуг.

Міжнародний проєкт Гете-Інституту «Цифровий мережевий університет», що реалізується спільно з університетами Німеччини, Австрії, Грузії, України та іншими країнами, підтримується Федеральним міністерством закордонних справ Німеччини у рамках програми «Східне партнерство» і ставить метою сприяння взаємному порозумінню, що відбуватиметься через структурований міжкультурний обмін та спільне створення навчальних пропозицій у сферах освіти для сталого розвитку, інтер- або транскультурності, запобігання конфліктів та пошуку миру.

Крім того, участь науковців МДУ у проєкті *«Зміни педагогічних факультетів та університетів у XXI столітті»*, який реалізує Університет Масарика (Чеська Республіка) за підтримки Чеської агенції розвитку, дозволила розширити можливості працівників середнього менеджменту та викладачів українських університетів, які готують майбутніх учителів, а також участь студентів у програмах мобільності.

Участь у семінарах та тренінгах з метою отримання нового досвіду від представників провідних ЗВО України та іноземних організацій для створення ефективної стратегії розвитку університету, застосування сучасних інформаційних технологій для створення інноваційного закладу вищої освіти та вдосконалення внутрішніх систем забезпечення якості освіти у рамках проєкту *«Зміцнення переміщених українських університетів задля сталого розвитку»*, що реалізується Програмою імені Фулбрайта в Україні за фінансової підтримки Посольства США в Україні, спрямована на запровадження ефективної внутрішньої системи забезпечення якості освіти, розробку стратегічного плану розвитку МДУ.

Детальні дані щодо тематики співробітництва з зарубіжними партнерами (окремо по кожній країні) викласти за формою (тільки ті, з якими укладено договори на виконання науково-дослідних робіт або отримано гранти)

**Інформація про стан міжнародного наукового співробітництва установи:
характеристика основних напрямів міжнародного наукового і науково-технічного
співробітництва, приклади їх успішної реалізації та перспективи розвитку**

Країна партнер (за алфавітом)	Установа - партнер	Тема співробітництва	Документ, в рамках якого здійснюється співробітництво, термін його дії	Практичні результати від співробітництва
Республіка Болгарія	Економічна академія ім Д.А. Ценова	Науково-освітнє співробітництво	Договір про співробітництво. Термін дії: 2017 – 2022	Публікація наукових статей викладачів Економічної академії ім. Д.А. Ценова у наукових виданнях МДУ. Спільна організація та проведення Міжнародної науково-практичної конференції «Особливості інтеграції країн у світовий економічний та політико-правовий простір»
Великобританія	Університет Бат Спа	Науково-освітнє співробітництво	Угода про спільну участь у проєкті Еразмус +. Термін дії: 2018-2021	Розробка проєкту Еразмус+ «Журналістська освіта за демократію в Україні». Підвищення якості бакалаврських і магістерських програм із журналістики до стандартів ЄС, сприяння працевлаштуванню студентів за фахом, просуванню медіаграмотності у суспільстві, налагодженню міжнародної мобільності. Удосконалення оснащення лабораторій факультетів журналістики України.
Грецька Республіка	Центр грецької мови Міністерства освіти, навчання впродовж життя та релігії Греції	Робота акредитованого в Міністерстві освіти, навчання впродовж життя та релігії Греції екзаменаційного центру на отримання міжнародного сертифіката з новогрецької мови на базі МДУ	Договір про співробітництво. Термін дії: безстроковий	Проведення іспиту на отримання міжнародного сертифіката з новогрецької мови
	Європейська організація публічного права	Співробітництво в галузі юридичної освіти і науки	Договір про співробітництво в галузі юридичної освіти і науки. Термін дії: безстроковий	Щорічне спільне проведення Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасний розвиток державотворення та правотворення: проблеми теорії та практики»; Щорічне надання стипендій на навчання у Школа європейського права та управління при Європейській організації публічного права

	Афінський національний університет Каподистрії імені	Науково-освітнє співробітництво	Договір про співробітництво. Термін дії: безстроковий. Угода про спільну участь у проєкті Еразмус+. Термін дії: 2018 – 2021	Розробка договору з академічної мобільності за проєктом Еразмус+. Участь студента МДУ у програмі академічної мобільності (Пахмутов Є., ОС «Магістр», «Філологія. Переклад (новогрецька»)
	Салонікський Університет Аристотеля (м. Салоніки) ім.	Програма академічної мобільності	Mobility Agreement Staff Mobility For Teaching and Training	Участь зав.кафедри грецької філології МДУ Жарікової Ю. у програмі академічної мобільності за грантом House of Europe
Естонська Республіка	Університет м. Тарту	Науково-освітнє співробітництво	Угода про спільну участь у проєкті Еразмус+. Термін дії: 2017-2020	Розробка проєкту Еразмус+ «Переосмислення регіональних досліджень: Балто-Чорноморський зв'язок». Впровадження навчальних модулів, пов'язаних з Балто-Чорноморськими студіями, розробка магістерської програми, у межах якої студенти досліджуватимуть національне та міжнародне співробітництво між країнами регіону і перспективи регіону в контексті європейської інтеграції та регіонального співробітництва
Італійська Республіка	Асоціація U.C.M. – Italy «Середземноморський союз шеф-кухарів – Italy»	Практична підготовка	Угода про партнерство з організації практик. Термін дії: 2020 – 2021	Обмін та співпраця, проведення курсів навчання, та практичної підготовки за програмою «Культура італійської кулінарії» на базі реально діючих об'єктів готельно-ресторанного бізнесу в Італії
	Університет для іноземців м. Перуджа	Мовні стажування студентів	Договір про співробітництво. Термін дії: 2019 – 2022.	Стажування, отримання стипендії та сертифікату студентом Рашевським С.
Республіка Кіпр	Відкритий університет Кіпру	Науково-освітнє співробітництво	Договір про співробітництво. Термін дії: безстроковий. Угода про спільну участь у проєкті Еразмус+. Термін дії 2018 – 2021	Розробка договору з академічної мобільності за проєктом Еразмус+. Участь викладача МДУ у програмі викладацької мобільності: читання курсу лекцій з діалектології та соціолінгвістики, ознайомлення з технологіями повного дистанційного навчання у відкритому університеті Кіпру;
Німеччина	Гете-Інститут	Науково-освітнє співробітництво	Міжнародний науковий проєкт технічної допомоги DLL («Вчимося навчати	Підготовка в університеті DLL-тренерів (мультиплікаторів), які здійснюють онлайн-супровід та проводять аудиторні заняття під час опрацювання

			німецької»)	посібників «Вчимося навчати німецької»; надання матеріалів та онлайн-курсів, які відповідають новому технологічному рівню, забезпечення постійного технічного та дидактичного оновлення веб-матеріалів серії «Вчимося навчати німецької».
Республіка Молдова	Кагульський державний університет імені Б.П. Хаздеу	Науково-освітнє співробітництво	Договір про співробітництво. Термін дії: безстроковий	Публікація наукових статей викладачів Кагульського державного університету імені Б.П. Хаздеу у наукових виданнях МДУ. Участь у Міжнародній науково-практичній конференції «Особливості інтеграції країн у світовий економічний та політико-правовий простір»
	Комратський державний університет	Науково-освітнє співробітництво	Договір про співробітництво. Термін дії: безстроковий	Публікація наукових статей викладачів Комратського державного університету у наукових виданнях МДУ. Спільна організація та проведення Міжнародної науково-практичної конференції «Особливості інтеграції країн у світовий економічний та політико-правовий простір»
Республіка Польща	Полонійна академія в Ченстохові	Науково-освітнє співробітництво	Договір про співробітництво. Термін дії: безстроковий	Реалізація програми подвійних дипломів для студентів МДУ.

VIII. Відомості щодо поліпшення рівня інформаційного забезпечення наукової діяльності, доступу до електронних колекцій наукової періодики та баз даних провідних наукових видавництв світу про патентно-ліцензійну діяльність (із зазначенням окремо кожної бази та відповідного трафіка)

У 2020 році Маріупольський державний університет продовжив користуватися доступом до міжнародних наукометричних баз даних Web of Science та Scopus. Доступ до баз даних здійснювався з усіх стаціонарних комп'ютерів університету за електронними адресами:

<https://www.webofknowledge.com> (для Web of Science)

<https://www.scopus.com> (для Scopus).

Для здійснення успішної наукової діяльності у наступному році Маріупольський державний університет за кошти держбюджету також отримав доступ до повнотекстової бази опублікованих наукових досліджень ScienceDirect та міжнародної наукометричної бази даних Scopus відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 17 листопада 2020 року № 1426 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 29 травня 2020 р. № 721». Доступ до баз даних у 2021 році здійснюватиметься з усіх стаціонарних комп'ютерів університету.

Обладнання спеціалізованих предметних аудиторій для провадження освітньо-наукової діяльності за спеціальностями за першим, другим, третім та четвертим (науковим) рівнем є достатнім і відповідає сучасним вимогам забезпечення якості освіти.

Інформаційне забезпечення наукової діяльності реалізовано в таких напрямках: реалізація інформаційних процесів збирання, опрацювання, трансформації, зберігання науково-освітньої

інформації; застосування програмних продуктів і апаратного обладнання для переробки інформації; вжиття організаційно-технічних заходів щодо забезпечення функціонування програмно-технічного комплексу (підтримка повноти, цілісності інформаційного наукового середовища та його оновлення), побудова взаємовигідних відносин між факультетами МДУ та колегами з інших закладів освіти та установ на принципах безперервного обміну досвідом освітньої й наукової діяльності шляхом інтернет-комунікації.

Створенню ефективної освітньо-наукової інфраструктури, інформаційному та документальному забезпеченню навчально-виховного і наукового процесів університету сприяє розвиток його наукової бібліотеки. У звітному році основними завданнями наукової бібліотеки були: подальше формування документального фонду відповідно до спеціальностей і наукових досліджень університету, формування власних електронних інформаційних ресурсів та забезпечення доступу користувачів бібліотеки до вітчизняних, світових інформаційних ресурсів; забезпечення механізмів інтеграції науки університету до світової наукової комунікації; реалізація міжнародного проєкту «Вікно в Америку» («Window on America Mariupol»).

Успішному виконанню поставлених завдань сприяє розвинута структура наукової бібліотеки, яка має 5 відділів з 7 секторами, 2 абонементи, 3 читальні зали з комп'ютеризованими читацькими місцями, інформаційно-ресурсний центр «Вікно в Америку».

Фонд бібліотеки має універсальний характер і комплектується відповідно до спеціальностей та наукових досліджень університету сучасними вітчизняними та іноземними виданнями. За звітний рік фонд поповнився майже на 1 тис. примірників нових друкованих видань й на початок 2021 року загальний фонд становить понад 164 тис. примірників навчальної, наукової, довідкової та художньої літератури. Загальний фонд періодичних видань бібліотеки нараховує 385 найменувань, з них наукових – 217. Власні електронні інформаційні ресурси бібліотеки складаються з Електронної бібліотеки, Електронного каталогу, Електронної картотеки статей, баз даних «Праці викладачів МДУ», «МДУ у засобах масової інформації», «Періодичні видання у вільному доступі» «Топоніми Маріуполя: перейменування вулиць за часів незалежності України» та ін. Їх обсяг за звітний рік збільшився на 10 тис. записів і становить понад 156 тис. Протягом року було зареєстровано понад 520 тис. звернень до електронних ресурсів бібліотеки Також користувачам бібліотеки надавався постійний доступ до міжнародних баз даних Scopus, Web of Sciences, eLibraryUSA, DPA NEWS JournalTOCs, вітчизняних TEX МЕДІА ГРУП, «Центр навчальної літератури».

Власне інформаційне представництво бібліотеки в мережі Інтернет представлено офіційним сайтом у поєднанні з іншими інформаційними каналами. Сторінки сайту надають актуальну та оперативну інформацію за всіма напрямками діяльності бібліотеки, у тому числі про власні й світові науково-освітні інформаційні ресурси, а також про заходи з підвищення наукометричних показників праць авторів. На сайті бібліотеки у розділі «Науковцям» у звітному році оформлено сторінку «Сервіси для автоматизованого оформлення бібліографічних посилань». Дієвою формою надання інформації з питань наукової, науково-дослідної діяльності країни та зарубіжжя є сторінка бібліотеки «Бібліотека – науковцю».

З метою подальшого підвищення рейтингу університету та якості наукової комунікації, інтеграції університетської науки до світового наукового простору бібліотекою протягом року проводилась робота з подальшого розвитку Електронного інституційного репозитарію Маріупольського державного університету (eIR MSU), який було включено до міжнародних реєстрів The Registry of Open Access Repositories (ROAR), Directory of Open Access Repositories (OpenDOAR). На початок 2021 року репозитарій налічує 955 праць, кількість звернень до них – близько 19 тис.

Впродовж року бібліотекою проводилось відстеження індексів цитування вчених університету; надавались консультації з редагування наукового профілю в Google Scholar; з методики пошуку інформації за темами, що складають сферу наукових інтересів викладачів; моніторингу фахових видань України, які включені до міжнародних наукометричних баз даних Scopus, Web of science, Index Copernicus. Була проведена робота відповідно до внесення

корективів та відновлення профілів у Google Scholar згідно з вимогами рейтингу «TRANSPARENT RANKING: Top Universities by Google Scholar Citations» компанії «Webometrics». Також велась робота з ведення та редагування в системі «Бібліометрика української науки» наукового профілю Маріупольського державного університету як організації та відстеження результатів рейтингування наукових профілів викладачів університету. В рамках інформаційної підтримки кафедр протягом року бібліотекою здійснювалась розсилка інформації про технологію перевірки статусу фаховості видання у «Реєстрі наукових фахових видань України», надавались посилання на корисні мережеві ресурси та онлайн-вебінари, присвячені особливостям роботи з міжнародними наукометричними базами даних тощо.

Продовжено роботу з подальшої *інтеграції серій «Вісника Маріупольського державного університету»* до світового наукового простору: до міжнародної наукометричної бази даних Index Copernicus (Польща), відкритих міжнародних репозитаріїв і реєстрів наукової інформації OCLC WorldCat Bielefeld, Academic Search Engine (BASE), Registry of Open Access Repositories (ROAR), The Directory of Open Access Repositories (OpenDOAR), Research Papers in Economics (RePEc), міжнародного каталогу періодичних видань Ulrich's Periodicals Directory.

Відповідно до Наказу МОН України від 15.01.2018 за № 32 «Про затвердження Порядку формування Переліку наукових фахових видань України» проводилась робота з формування пакету документів на серії «Економіка», «Право», «Історія. Політологія» «Вісника Маріупольського державного університету», які за рішенням Експертних рад МОН України включені до Переліку фахових видань України категорії «Б». Також велась робота з приведення до вимог «Порядку формування Переліку наукових фахових видань України» серій «Філологія» і «Філософія, культурологія, соціологія», були розроблені зміни до вимог до авторів і приклади бібліографічного опису за міжнародним стилем Harvard citation style.

Велика увага бібліотекою у звітному році приділялась співпраці з Посольством США в Україні, Американським домом в реалізації проєкта «Вікно в Америку», з Національною бібліотекою України ім. В.І. Вернадського у формуванні бази даних «Наукова періодика України», ДНІБ України ім. В.О. Сухомлинського у створенні єдиного інформаційного середовища бібліотек освітянської мережі країни, бібліотекою ДонДУУ, Центральною міською бібліотекою ім.В.І.Короленка м.Маріуполь, Національною спілкою краєзнавців України, Маріупольською спілкою краєзнавців Маріупольським краєзнавчим музеєм. Бібліотека є учасницею проєктів «Електронний каталог періодичних видань м. Маріуполя» та організатором корпоративної бази даних «Інформаційне забезпечення бібліотечної справи».

Наукова бібліотека університету сьогодні є потужним інформаційним центром, одним з найбільших книгосховищ міста, здатним задовольняти не тільки навчально-виховну та наукову діяльність університету, але й різноманітні документальні, інформаційні та культурні потреби мешканців Маріуполя.

ІХ. Інформація про науково-дослідні роботи, що виконуються на кафедрах у межах робочого часу викладачів (коротко зазначити тематику, зареєстровану в УкрІНТЕІ, наукових керівників, науковий результат, його значимість – до 40 рядків)

В МДУ широко використовується такий важливий шлях підтримки й розвитку науки, як кафедральні науково-дослідні роботи, що виконуються в рамках робочого часу викладача.

1. «Трансформація політичних систем країн світу в умовах глобалізації» (номер державної реєстрації № 0119U001313, наук.кер. Балабанов К.В.). *Науковим напрямом* дослідження є особливості розвитку сучасних політичних процесів за умов цивілізаційних змін та впливу глобалізації. **Результати дослідження:** **1** колективна монографія, **2** навчальних посібники, **16** наукових статей (з них **6**, що включені до Переліку фахових видань України, **3** – у виданнях, що включені до наукометричних баз Scopus / Web of Science; **7** - у зарубіжних виданнях), **32** тези наукових доповідей.

2. *«Розвиток італійської мови, літератури та культури в історичній та сучасній площині»* (номер державної реєстрації № 0119U001311, наук.кер. Трифонова Г.В.). *Науковим напрямом* дослідження є історичні традиції та сучасний стан італійської мови, літератури та культури. **Результати дослідження:** 3 розділи у колективних монографіях, 1 підручник, 1 методична розробка, 5 наукових статей (з них 3 – у виданнях, що включені до Переліку фахових видань України і наукометричних баз даних, 2 – у зарубіжних виданнях, з них 1 – у виданні, що включено до наукометричної бази даних Web of Science), 28 тез наукових доповідей.

3. *«Теоретично-методичні засади професійної підготовки фахівців у галузі журналістики, реклами та PR у контексті компетентнісного підходу»* (номер державної реєстрації № 0118U003554, наук.кер. Іванова Т.В.). *Науковим напрямом* дослідження є соціально-комунікаційні технології, засоби масової комунікації, феномен корпоративної соціальної відповідальності. **Результати дослідження:** 4 монографії, 6 методичних розробок, 16 методичних рекомендацій, 16 наукових статей (з них 6 – у зарубіжних виданнях, 3 – у виданнях, що включено до Переліку фахових видань України), 11 тез наукових доповідей, участь у 1 грантовому проєкті (проєкт європейської програми Еразмус+ «Журналістська освіта задля демократії в Україні: розробка стандартів, доброчесність та професіоналізм»).

4. *«Актуальні проблеми українського літературознавства, лінгвістики та лінгводидактики»* (номер державної реєстрації №0119U100971, наук.кер. Мельничук І.В.). *Науковим напрямом* дослідження є системно-цілісний аналіз сьогочасних проблем розвитку філологічної науки. **Результати дослідження:** 1 монографія, 23 наукові статті (з них 9 – у виданнях, що включені до Переліку фахових видань України і міжнародних наукометричних баз даних, 14 – у зарубіжних виданнях, у т.ч. 2 – у виданнях, що належать до міжнародної наукометричної бази даних Web of Science), 18 тез наукових доповідей.

5. *«Культурологія в системі соціально-гуманітарного знання»* (номер державної реєстрації №0119U001316, наук.кер. Сабадаш Ю.С.). *Науковим напрямом* дослідження є погляди на місце й роль культурології в системі соціально-гуманітарного знання, розвиток сучасних культурологічних шкіл. **Результати дослідження:** 1 монографія (колективна), 2 навчальні посібники, 12 наукових статей (з них 7 – вітчизняних виданнях, включених до наукометричних баз даних, з яких 2 – включено до переліку фахових видань України, 5 у іноземних виданнях, у т.ч. 1 – у виданні, що включено до наукометричної бази даних Scopus), 15 тез наукових доповідей.

6. *«Компаративний опис мов і літератур: лінгвокультурологічний аспект»* (номер державної реєстрації №0116U000051, наук.кер. Гусева О.І.). *Науковим напрямом* дослідження є актуальні проблеми порівняльного аналізу та опису різних аспектів розвитку сучасних мов та літератур. **Результати дослідження:** 1 монографія, 6 методичних рекомендацій, 25 наукових статей (з них: 13 – у виданнях, що включені до переліку наукових фахових видань України; 16 у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз даних: Index Copernicus - 15, з них 13 – включені до переліку наукових фахових видань України, 2 – у зарубіжних виданнях, і Scopus – 1, зарубіжне видання), 18 тез наукових доповідей.

7. *«Грецький лінгвокультурний простір»* (номер державної реєстрації №0116U000050, наук.кер. Жарікова Ю.В.). *Науковим напрямом* дослідження є актуальні проблеми грецького мовознавства та літературознавства теоретичного та прикладного характеру. **Результати дослідження:** 4 підручники, 1 методична розробка, 5 наукових статей (з них 3 - у виданнях, що включені до переліку наукових фахових видань України і входять до наукометричних баз даних, 2 – у зарубіжних виданнях), 10 тез наукових доповідей.

8. *«Лексико-граматичні одиниці різноструктурних мов: зародження функціонування та реалізація у мові та мовленні»* (номер державної реєстрації № 0119U001311, наук.кер. Гутнікова А.В.). *Науковим напрямом* дослідження є історико-генетичні й типологічні особливості досліджуваних мовних груп, літературні процеси сучасної генеалогії, теоретичні та методичні засади лінгводидактики. **Результати дослідження:** 1 розділ колективної монографії, 3 навчальні посібники, 3 методичні розробки, 10 наукових статей (з них 4 – у виданнях, що включені до

Переліку фахових видань України та міжнародних наукометричних баз даних, **3** – у зарубіжних виданнях, з них **2** – у виданнях, що індексуються у міжнародній наукометричній базі даних Scopus), **15** тез наукових доповідей.

9. «Мовні одиниці різних рівнів сучасних германських, слов'янських та новогрецької мов: когнітивний, комунікативний, порівняльний аспекти» (номер державної реєстрації № 0117U003194, наук.кер. Шепітько С.В.). Науковим напрямом дослідження є сучасні германські, слов'янські та новогрецька мови, методи аналізу їх мовних одиниць. **Результати дослідження:** **1** монографія, **1** розділ у монографії, **5** навчальних посібників, **1** методична рекомендація, **4** наукових статті (з них **3** – у виданнях, що включені до переліку наукових фахових видань України і входять до наукометричних баз даних, **1** – у іноземному виданні, що реферується у міжнародній наукометричній базі даних Scopus), **22** тези наукових доповідей.

10. «Формування механізму забезпечення безпеки екосистем в умовах сталого розвитку» (номер державної реєстрації № 0120U101442, наук.кер. Черніченко Г.О.). Науковим напрямом дослідження є природні та антропогенні екосистеми, їх стан та зміни в техногенно навантажених регіонах. **Результати дослідження:** **4** розділи колективної монографії, **2** наукові статті (**1** у вітчизняному виданні, що включено до Переліку фахових видань України і реферується у наукометричній базі даних **1** – у зарубіжному виданні, що включено до наукометричної бази даних Web of Science), **28** тез наукових доповідей.

11. «Зміст філологічної освіти в системі професійної підготовки вчителів англійської мови та філологів» (номер державної реєстрації № 0118U003553, наук.кер. Федорова Ю.Г.). Науковим напрямом дослідження є філологічна освіта, підготовка вчителів англійської мови. **Результати дослідження:** **2** монографії, **1** підручник, **3** навчальні посібники, **14** наукових статей (з них **2** – у виданнях, що включені до Переліку наукових фахових видань України та **5** – у виданнях, що включені до міжнародних наукометричних баз даних, **3** – у зарубіжних виданнях, з яких **1** – у виданні, що включено до наукометричної бази даних Web of Science), **18** тез наукових доповідей.

12 «Психологічні аспекти проектування власного майбутнього в умовах сучасності» (номер державної реєстрації № 0120U100272, наук.кер. Стуліка О.Б.). Науковим напрямом дослідження є соціально-психологічні особливості життєдіяльності особистості в сучасному просторі соціальних змін. **Результати дослідження:** **1** навчальний посібник, **7** методичних розробок, **6** наукових статей (з них **5** – у виданнях, що включені до Переліку фахових видань України, **1** – у зарубіжному виданні, що включено до наукометричної бази даних Scopus), **13** тез наукових доповідей, захист **1** кандидатської дисертації.

13. «Фахова підготовка в галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи в умовах реалізації стратегії сталого розвитку українського суспільства» (номер державної реєстрації № 0119U001315, наук.кер. Янковський С.В.). Науковим напрямом дослідження є специфіка фахової підготовки спеціалістів в галузі інформаційної, архівної справи в умовах трансформації освітньої діяльності. **Результати дослідження:** **1** навчальний посібник, **8** наукових статей (з них **5** – у виданнях, що включені до Переліку фахових видань України і наукометричних баз даних, з яких **1** – у виданні, що включено до наукометричної бази даних Scopus; **1** – у зарубіжному виданні), **11** тез наукових доповідей.

14. «Теоретико-методологічне забезпечення та розробка інструментарію модернізаційної моделі регіонального розвитку в нових територіально-просторових умовах» (номер державної реєстрації № 0118U000551, наук.кер. Булатова О.В.). Науковим напрямом дослідження є теоретико-методологічні підходи щодо концептуальних засад регіонального розвитку та міжрегіонального співробітництва на інтеграційній основі. **Результати дослідження:** **1** монографія, **5** наукових статей (з них: **3** – у виданнях, що включені до переліку наукових фахових видань України та тих, що входять до міжнародних наукометричних баз

даних (Index Copernicus), **1** – у зарубіжних виданнях, **1** – реферується у міжнародній наукометричній базі Scopus), **21** теза наукових доповідей.

15. «Інноваційно-технологічні засади підготовки фахівців до роботи в інклюзивному середовищі закладу дошкільної освіти» (номер державної реєстрації № 0120U102548, наук.кер. Брежнєва О.Г.). *Науковим напрямом* дослідження є педагогічні умови формування готовності майбутніх педагогів до роботи в інклюзивному середовищі закладу дошкільної освіти. **Результати дослідження:** **1** колективна монографія, **3** розділи у колективних монографіях, **1** навчальний посібник, **3** методичні розробки, **17** наукових статей (з них **5** – у виданнях, що включені до Переліку фахових видань України і наукометричних баз даних, **3** – у зарубіжних виданнях, з них **1** – у виданні, що включено до наукометричної бази даних Scopus), **26** тез наукових доповідей.

16. «Розробка програмного та науково-методичного забезпечення для практичної підготовки здобувачів вищої освіти» (номер державної реєстрації № 0120U100594, наук.кер. Шабельник Т.В.). *Науковим напрямом* дослідження є аналіз пропозицій та потреб стейкхолдерів за допомогою розробленого науково-методичного забезпечення та автоматизованої інформаційної системи. **Результати дослідження:** **1** розділ у колективній монографії, **5** навчальних посібників, **10** методичних рекомендацій, **3** наукові статті (з них: **2** – у виданнях, що включені до переліку наукових фахових видань України; **2** – у виданнях, що входять до наукометричних баз даних), **11** тез наукових доповідей, захищено **1** кандидатську дисертацію.

17. «Проблеми та перспективи розвитку національної правової системи України в умовах європейської міждержавної інтеграції» (номер державної реєстрації № 0116U000048, наук.кер. Годованик Є.В.). *Науковим напрямом* дослідження є вдосконалення правового механізму забезпечення європейських стандартів в умовах міждержавної інтеграції України. **Результати дослідження:** **1** монографія, **4** розділи у колективних монографіях, **3** навчальних посібники, **45** методичних рекомендацій, **19** наукових статей (з них **11** у виданнях, що включені до Переліку наукових фахових видань України і входять до наукометричних баз даних, **7** - у виданнях, що включені до наукометричних баз Scopus та Web of Science, **8** – у зарубіжних виданнях), **43** тези наукових доповідей, захист **1** докторської дисертації та **1** кандидатської дисертації.

18. «Актуальні проблеми історії України. Сучасне бачення» (номер державної реєстрації № 0118U003556, наук.кер Романцов В.М.). *Науковим напрямом* дослідження є актуальні проблеми в галузі історичної науки. **Результати дослідження:** **1** розділ монографії, **2** навчальні посібники, **7** методичних розробок, **11** наукових статей (з них **8** – у виданнях, що включені до переліку наукових фахових видань України та міжнародних наукометричних баз даних, **3** – у зарубіжних виданнях, з них **1** – у виданні, що включено до наукометричної бази даних Web of Science), **24** тези наукових доповідей.

19. «Здоров'язбережувальні та рекреаційно-оздоровчі технології в галузі фізичної культури та спорту» (номер державної реєстрації № 0118U003555, наук.кер Осіпцов А.В.). *Науковим напрямом* дослідження є проблемні аспекти здорового способу життя, розробки та застосування здоров'язбережувальних та рекреаційно-оздоровчих технологій. **Результати дослідження:** **16** наукових статей (з них **11** – у виданнях, що включені до Переліку фахових видань України та наукометричних баз даних, **3** - у зарубіжних виданнях, що включені до наукометричної бази даних Web of Science;); **5** тез наукових доповідей

20. «Стратегія розвитку туристично-рекреаційного потенціалу Приазов'я» (номер державної реєстрації № 0120U101065, наук.кер Балабаниць А.В.). *Науковим напрямом* дослідження є процес стратегічного управління розвитку туристичних регіонів (на прикладі туристичного регіону Приазов'я) **Результати дослідження:** **1** колективна монографія, **1** розділ у колективній монографії, **2** навчальні посібники, **12** методичних розробок, **10** наукових статей (з них **7** – у виданнях, що включені до Переліку фахових видань України і наукометричних баз даних, **2** – у зарубіжних виданнях, з них **1** – у виданні, що включено до наукометричної бази даних Scopus, **1** – у виданні, що індексується наукометричною базою даних Web of Science), **13** тез наукових доповідей.

21. «Науково-методичний супровід професійної підготовки педагогічних та керівних кадрів для Нової української школи» (номер державної реєстрації № 0120U100343, наук.кер Воевутко Н.Ю.). Науковим напрямом дослідження є науково-методичний супровід професійної підготовки педагогічних та керівних кадрів для Нової української школи. **Результати дослідження:** 2 розділи у закордонних колективних монографіях, 1 підручник, 3 навчальні посібники, 9 методичних розробок, 2 методичні рекомендації, 30 наукових статей (з них 6 – у виданнях, що включені до Переліку фахових видань України і наукометричних баз даних, 4 – у зарубіжних виданнях, з них 1 – у виданні, що включено до наукометричної бази даних Scopus, 2 – у виданні, що індексується наукометричною базою даних Web of Science), 33 тез наукових доповідей.

Виконання зазначених розробок здійснюються індивідуально та колективами (тематичними групами), до складу яких входять науково-педагогічні працівники, докторанти, аспіранти та студенти.

Х. Розвиток матеріально-технічної бази досліджень

В МДУ створено сучасну матеріально-технічну та навчально-методичну базу: 5 навчальних корпусів, гуртожиток, сучасний спортивний комплекс, 12 комп'ютерних центрів з підключенням до локальної мережі та до мережі Інтернет, оснащення навчального процесу сучасними ТЗН, методичні кабінети, предметні аудиторії, бібліотека з 3 спеціалізованими читальними залами, загальний фонд якої становить близько 160 тисяч примірників навчальної, наукової та методичної літератури, що постійно оновлюється.

Експериментальною базою для проведення наукових досліджень є вищі навчальні заклади, архіви (міжнародні, національні, обласні, університетські). Молоді вчені, які проводять фундаментальні або прикладні наукові дослідження, отримують можливість стажуватися у наукових установах, вищих навчальних закладах Греції, Кіпру, Італії, Польщі, Китаю, Великобританії тощо.

Оновлені дані про закупівлю за останній рік унікальних наукових приладів та обладнання іноземного або вітчизняного виробництва вартістю за формою:

Інформація щодо закупівлі у 2020 році обладнання (приладів)

№ з/п	Назва приладу (українською мовою та мовою оригіналу) і його марка, фірма виробник, країна походження	Структурний(і) підрозділ(и), для якого (яких) здійснено закупівлю	Вартість, грн.
1	2	3	4
1.	Кондиціонер «Ergo» AC1218 CHW 3шт.	Економіко-правовий факультет, історичний факультет, факультет грецької філології та перекладу	21,8
2.	Кондиціонер 18White спліт-система, компресор звичайний, охолодження, обігрів, вентилятор, площа 50м2, 4шт.	Економіко-правовий факультет	63,6
3.	БФП лазерний ч/б А4 Canon, black, Wi-Fi, 600х600 dpi, до 23 стр/хвил., 6-рядковий монохромний сенсорний РК-екран, USB/Lan	Факультет філології та масових комунікацій	9,4
4.	Мережева сонячна станція	Економіко-правовий факультет	43,8
5.	Інтерактивна дошка MolyBoard IO-8083	Факультет іноземних мов	19,2
6.	Проектор Epson EB-U42		28,8

XI. Заключна частина

Зауваження та пропозиції щодо забезпечення організації та координації наукового процесу у закладах вищої освіти та наукових установах до департаменту науково-технічного розвитку МОН, основні труднощі та недоліки в роботі закладів вищої освіти та наукових установ при провадженні наукової та науково-технічної діяльності у 2020 році. Пропозиції та зауваження щодо налагодження більш ефективної роботи в організації цих процесів.

Розвиток науково-дослідницької діяльності Маріупольського державного університету у 2021 році буде спрямовано на:

- розвиток нових, прогресивних форм науково-технічного співробітництва із закордонними та вітчизняними осередками академічної та галузевої науки з метою спільного вирішення найважливіших науково-технічних завдань і розширення сфер використання наукових розробок університету;
- збільшення кількості публікацій в журналах, що індексуються у Scopus та Web of Science, монографій у видавництвах Springer, Elsevier тощо.
- розвиток фундаментальних досліджень і виконання прикладних досліджень і розробок за науковими напрямками «Суспільні науки», «Гуманітарні науки та мистецтво», «Математичні науки та природничі науки», «Технічні науки» з метою ефективного використання і розвитку наукового потенціалу;
- розширення і збільшення обсягів госпдоговірної тематики НДР;
- підтримку існуючих та формування нових наукових шкіл, здійснення заходів щодо їх подальшого розвитку;
- дотримання принципу багатоканального фінансування у здійсненні науково-дослідної роботи (у т.ч. з використанням можливостей, які надає входження України в міжнародний науковий простір), сприяння захисту інтелектуальної власності та авторських прав дослідників МДУ;
- інтеграцію до світового та європейського дослідницького простору (налагодження співпраці із ЗВО країн-членів ЄС та ОЕСР, стажування в закордонних університетах, обмін візитами в рамках різних програм та заходів, спільна участь у міжнародних грантових проєктах тощо);
- активізацію участі молодих вчених та студентів у грантових проєктах, конкурсах науково-дослідних проєктів і розробок;
- забезпечення підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації на основі новітніх досягнень, відкриття нових спеціалізованих вчених рад з правом прийняття до захисту дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора філософії та доктора наук;
- ефективне використання наукового потенціалу вищої школи для вирішення пріоритетних завдань та проведення соціально-економічних перетворень.

Перший проректор

О.В. Булатова